

Trygghet

genom hela livet

Sverigedemokraternas förslag till mål och budget 2023
och planeringsramar för 2024–2025 för Huddinge kommun

SD

Innehåll

1. Politisk programförklaring.....	3
1.1. Ett tryggt Huddinge	3
1.2. Ett Huddinge som bryr sig	4
1.3. Ett vackert Huddinge	5
1.4. Ett Huddinge som ställer krav	7
1.5. Ett Huddinge som fungerar	8
2. Budgetförutsättningar.....	10
2.1. Konjunkturläget i omvärlden.....	10
2.2. Konjunkturläget i Sverige	10
3. Kommunsektorns ekonomiska förutsättningar	12
4. Huddinges ekonomiska förutsättningar och prioriteringar	12
5. Ekonomiplan 2023–2025.....	14
6. Kommunfullmäktiges mål	21
6.1. En trygg kommun med välmående invånare	21
6.2. En ansvarsfull kommun	23
6.3. En hållbar kommun.....	24
7. Nämnder.....	26
7.1. Kommunstyrelsen.....	26
7.2. Förskolenämnden	29
7.3. Grundskolenämnden	31
7.4. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	33
7.5. Socialnämnden	35
7.6. Vård- och omsorgsnämnden	37
7.7. Kultur- och fritidsnämnden	39
7.8. Bygglövs- och tillsynsnämnden	41
7.9. Natur- och stadsmiljönämnden.....	43
8. Bolag och kommunalförbund.....	45
8.1. Hüge Bostäder AB.....	45
8.2. Huddinge Samhällsfastigheter AB	45
8.3. Södertörns Energi AB.....	46
8.4. SRV Återvinning AB.....	47

8.5.	Södertörns Brandförsvarsförbund.....	47
9.	Kommunkoncernen.....	48
9.1.	Resultat.....	48
9.2.	Investeringar.....	48
9.3.	Låneskuldsutveckling.....	50
9.4.	Låne- och borgensramar.....	51
9.5.	Driftbudget kommunen.....	52
9.6.	Balansbudget.....	53
9.7.	Finansieringsbudget.....	53
9.8.	Investeringsplan.....	54
10.	Bilagor.....	55

1. Politisk programförklaring

1.1. Ett tryggt Huddinge

Tryggheten är fundamental för ett välfungerande samhälle. Alla invånare ska kunna röra sig fritt i de offentliga rummen oavsett tid på dygnet. Invånare och näringsidkare ska inte behöva oroa sig för rån eller inbrott och den som ber om hjälp ska kunna förvänta sig att få hjälp.

Vi ser med stor oro på den nuvarande utvecklingen. Många Huddingebor upplever stökiga ungdomsgäng, ordningsstörande personer, samt mörka och skräpiga miljöer som stora otrygghetsfaktorer. Vid trygghetsjämförelser med andra kommuner placerar sig Huddinge lågt. I SKR:s senaste trygghetsjämförelse (2021) hamnar Huddinge på plats 96 bland Sveriges kommuner, en nedgång på sju platser jämfört med året dessförinnan.

Huddinge placerar sig lågt även när tryggheten jämförs mellan Stockholms kommuner och det har blivit värre. När det kommer till anmälda stöld- och tillgreppsbrott i förhållande till folkmängden återfinns Huddinge i Stockholms botten. Det är dåligt, och en utveckling i fel riktning

Med Sverigedemokraternas politiska inriktning kommer Huddinge att bli en av Sveriges tryggaste kommuner. Den långsiktiga lösningen ligger i en kombination av utbildning, socialpolitik, sammanhållning och en verklighetsförankrad migrationspolitik. De kortsiktiga lösningarna är repressiva åtgärder för att avskräcka från brottslighet, brottsbeivrande åtgärder för att förhindra nyrekrytering, samt trygghetskapande åtgärder.

Fler ordningsvakter och trygghetskameror

Fler ordningsvakter ska anställas och fler områden ska ha trygghetskameror. Därutöver ska kommunen ansöka om att göra samtliga av Huddinges parker till så kallade paragraf 3-områden som innebär patrullerande ordningsvakter med vissa polisiära befogenheter. Detta för att i ett tidigt skede motverka oroligheter.

Arbetet mot kriminalitet i fastigheter ska stärkas

Otrygga miljöer i bostadsområden ska motverkas, med fler kameror samt rörelsedetektorer och ljud på höga frekvenser i källarutrymmen under nattetid för att förhindra drogförsäljning och annan kriminell verksamhet.

Förbjud tiggeri

Tiggeri bidrar till ett cementerat utanförskap och en sämre stadsmiljö. Av den anledningen bör tiggeri inom Huddinge kommun vara förbjudet.

Ökat fokus på brottsbeivrande åtgärder

En särskild handlingsplan ska upprättas för minderåriga i gängkriminalitet. Detta ska kombineras med informationskampanjer på skolor. Arbetet mot narkotika och vapen ska stärkas genom fler genomsök på skolor med vapen- och narkotikahundar.

Stärk arbetet mot våld i nära relationer

För att kommunen ska kunna utveckla bättre rutiner för att förebygga våld i nära relationer ska antalet vuxna och barn som utsätts för, eller bevittnar, våld i hemmet kartläggas och följas upp. Rutiner ska införas för att säkra skolgång för barn i skyddat boende och för att säkra att röjande av skyddade personuppgifter aldrig sker. Huddinge ska därutöver ansöka om att bli en del av IGOR, ett projekt för ökad samverkan mellan polisen och socialtjänsten för att minska mäns våld mot kvinnor.

Upprätta en handlingsplan för brott, trakasserier och hedersförtryck i skolan
Skolan ska vara en trygg miljö för alla elever och all personal att vistas i. Därför vill Sverigedemokraterna att skolorna ska införa en gemensam policy om hantering när det gäller att anmäla brott och följa upp skolrelaterad brottslighet, trakasserier, mobbning och hedersförtryck. Huddinge kommun ska aldrig se mellan fingrarna på kränkningar, misshandel eller sexuella trakasserier i skolan.

1.2. Ett Huddinge som bryr sig

En stark kommun behöver bry sig om kommunens alla invånare, så att de som behöver hjälp också får det. Alla förtjänar en trygg uppväxt, en trygg ålderdom och en behaglig tillvaro.

Samhällets viktigaste och mest grundläggande gemenskap är familjen. Starka och trygga familjer är en förutsättning för ett harmoniskt samhälle. Målet för politiken bör vara att stötta familjer, utan att inskränka deras handlingsfrihet. Huddinge ska ha starka skyddsnet som stödjer barn i de fall föräldrarna sviker sitt ansvar, eller om familjen faller sönder. Huddinge ska alltid sätta barnets bästa främst.

Huddinge ska vara en barn- och föräldravänlig kommun. Barn ska mötas av tydliga förväntningar och få rätt verktyg, för att deras ansträngningar ska löna sig, oavsett var de bor eller vilka de är. Alla barn – och inte minst de som fått en tuffare start – ska få en riktig chans att lyckas. Både barn och föräldrar ska få stöd för att undvika utanförskap och sociala problem.

Alla barn ska ha rätt till en trygg skolgång utan störningsmoment. Huddinges lärare ska ha ett tydligt mandat och ett brett stöd från ledningen samt känna sig trygga med att göra en korrekt kunskapsbedömning och upprätthålla självklara ordningsregler.

I Huddinge ska alla få åldras med värdighet. Den dag man får svårt att klara sig själv ska samhället gå in och erbjuda den hjälp som behövs för att den äldre ska kunna fortsätta leva ett tryggt och meningsfullt liv.

Äldreomsorgen ska vara lyhörd och värna om den personliga integriteten. Huddinge ska möjliggöra en kontinuerlig och individanpassad äldreomsorg. Det kräver bland annat en väl utbyggd hemtjänst, ett brett utbud av boendeformer, hög personaltäthet och meningsfulla aktiviteter. De äldres individuella önskemål och preferenser ska respekteras.

Det ska finnas ett brett utbud av aktiviteter för Huddinges invånare, äldre som yngre – såväl inomhus som utomhus. Man ska inte vara tvungen att lämna kommunen för att hitta på något trevligt med familj eller vänner.

Alla Huddinges invånare ska kunna ta del av samhällslivet. Publika lokaler och allmänna platser, exempelvis parker och stränder, ska göras mer tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Avgiftsfri månad på förskola

I dag får föräldrar betala för förskolan även när barnen är hemma. Det tycker vi är fel och föreslår att detta kompenseras genom att det införs en avgiftsfri månad per år.

Utöka föräldrastödet

Alla föräldrar i Huddinge bör veta sina rättigheter, men även sina skyldigheter och vart man vänder sig för att få stöd och hjälp. Information om detta ska skickas ut till samtliga föräldrar i Huddinge.

Jour- och akutskolor

Det saknas i dag tillräckliga metoder för att hantera elever som av disciplinära skäl behöver flyttas utanför den egna skolan. Dessa elever riskerar att halka efter i skolan och säkerställer att de inte bidrar till bristande trygghet och studiero för andra elever. I syfte att värna andra elevers trygghet och studiero ska det därför vara möjligt att flytta elever som exempelvis stör ordningen eller bidrar till en otrygg miljö genom s.k. jour- och akutskolor.

Bevara den kommunala hemtjänsten

Sverigedemokraterna värderar kontinuitet, goda anställningsförhållanden och valfrihet för Huddingeborna. Den kommunala äldreomsorgen, som är det mest populära hemtjänstalternativet, ska vara kvar för att säkerställa att Huddingeborna fortsatt har stor valfrihet.

God och näringsrik mat i skolan och äldreomsorgen

Inom skolan och äldreomsorgen ska det erbjudas en köttrett och vegetarisk rätt varje dag så att fler ska kunna äta sig mätta. Barn och äldre ska få näringsrik och god mat varje dag.

Fler aktiviteter för stora och små

Man ska inte behöva lämna kommunen för rekreation. Därför vill vi verka för att etablera fler aktiviteter, både inomhus och utomhus, i Huddinge, exempelvis bowling, bouleanor och utegym. En särskild samlingspunkt för motorintresserade ungdomar ska uppföras.

Större fokus på handikappanpassning

Huddinge ska vara tillgängligt för alla kommunens invånare. Kommunens badplatser, parker och gemensamma ytor ska därför i högre utsträckning tillgängliggöras för personer med funktionsnedsättning.

1.3. Ett vackert Huddinge

Närheten till naturen är en av Huddinges största styrkor. Kombinationen av bra förbindelse med övriga Stockholm och närhet till skog, sjöar och vandringsleder gör att Huddinge sticker ut. Men det kräver också att förvaltarskapstanken finns kvar i tider då många vill exploatera naturområdena.

En vacker kommun skapar bra förutsättningar för att kommunen ska lyckas på andra områden. Att gå längs en välplanterad gångväg, att köra på hela och rena vägar, eller att sitta i en park och verkligen njuta. Det är upplevelser som skapar en gemensamhet och en vilja att bevara det som är bra.

Det första som många ser när de kommer till kommunen och det sista de ser när de lämnar är områdena kring våra pendeltågsstationer. I dag är de ofta skräpiga och livlösa, som varken skapar hemlängtan när man lämnar eller glädje när man kommer hem. Sverigedemokraterna vill att områdena runt pendeltågsstationerna ska rustas upp.

För den som i stället väljer att ta bilen, bussen eller cykeln är det i många fall risk för en guppig resa till följd av det bristande vägunderhållet. Det påverkar inte bara trafikflödet och körupplevelsen, det innebär även en ekonomisk risk för kommunen som är skadeståndsskyldig vid bilskador till följd av dåligt vägunderhåll. Att nedprioritera nödvändigt underhåll riskerar således att kunna bli en dålig affär för kommunen. För att motverka detta vill vi stärka vägunderhållet och införa en potthålsgaranti, så att asfaltsskador snabbt ska kunna åtgärdas.

Sverigedemokraterna värnar om att Huddinge ska utvecklas på ett estetiskt tilltalande sätt. Byggandet av stora betongklossar ska stoppas och flerfamiljshus ska inte få placeras i villaområden på ett sätt som förändrar området karaktär. All byggnation ska ta hänsyn till området där de uppförs och närheten till grönområden för invånarna ska vara fortsatt stark, oavsett om det gäller de stora naturområdena eller lokala parker.

Välvärdade parker bidrar till att öka kommunens attraktivitet. Parkerna skapar en estetiskt vacker miljö och är utrymmen för rekreation, fysisk aktivitet samt olika offentliga tillställningar. Här finns det en förbättringspotential för kommunens parker där nedskräpning, fulla papperskorgar, klotter och allmänt slitage blivit ett återkommande problem.

Sverigedemokraterna vill låta Huddinge växa i den naturliga takt som samhällets service och välfärd medger, utan att beröva invånarna på närheten till naturen.

Inför en potthålsgaranti

Underhållet av vägar ska stärkas. Efter att en asfaltsskada har inrapporterats ska en bedömning göras inom två arbetsdagar – och en lagning av hålet ska slutföras inom senast fem arbetsdagar.

Rusta upp entréerna till Huddinge

Pendeltågsstationerna är ofta det sista en person ser innan man lämnar kommunen och det första man möts av när man kommer till kommunen. Entréerna och torgen kring stationerna ska rustas upp, med fler planteringar, bättre belysning och ett större utbud av restauranger och kaféer.

Mer resurser till klottersanering

Skräp föder skräp. För att förebygga oordning ska större medel anslås till klottersanering så att klottersanering alltid ska kunna genomföras inom två arbetsdagar efter att det inrapporterats.

Invånarnas tillgång till grönområden ska vara stark

Kommunen ska växa i en hållbar takt. Vi vill att exploateringstakten minskar för att säkerställa att alla invånare även fortsatt har stor tillgång till grönområden.

Fler kolonilotter

Koloniträdgårdar är ett uppskattat inslag i stadsplaneringen. De bidrar till biologisk mångfald, ökad trivsel, förbättrad hälsa och en vackrare stadsbildning. Det vore en positiv utveckling för kommunen om fler fick möjlighet till husbehovsodling.

Öka allmänhetens inflytande över offentlig konst

Det är invånarna i Huddinge som ser och som betalar för den offentliga konsten, då är det också rimligt att invånarna får mer att säga till om. Sverigedemokraterna vill ge invånarna ett större inflytande över den offentliga konsten.

1.4. Ett Huddinge som ställer krav

Grunden för att Huddinge ska fungera och att vi ska ha råd med välfärden, är att så många som möjligt är med och bidrar. Vi kan inte tolerera att vissa människor väljer att dra sig undan från majoritetssamhället genom att inte lära sig språket eller göra sig oanställningsbara. För att Huddinge ska ha råd med det gemensamma måste så många som möjligt vara med och bidra. Alla barn borde få se sina föräldrar gå till jobbet.

Kommunen har likt många av landets övriga kommuner pressats av den illa förda migrationspolitiken med en stigande arbetslöshet som följd. Huddinge behöver ett lågt mottagande av migranter och en kravbaserad åtgärdsplan för de som har kommit hit. Med ett tydligt fokus på att bidra från första dagen och att det är den nyanländes ansvar att bli en del av samhället, göra sig anställningsbar och lära sig språket. En kravbaserad integrationspolitik.

Varken äldreomsorgen eller förskolan ska vara integrationsverktyg för personalen. De ska ge äldre en värdig vardag, och yngre den bästa möjliga starten i livet. Det svenska språket är fundamentalt. Personal som arbetar med unga, gamla eller personer med funktionsnedsättning ska kunna prata svenska.

Integrationen börjar med individen. Det måste finnas en vilja att bli en del av majoritetssamhället och en del av Sverige. Från kommunens sida krävs det tydlighet med att vi inte kommer att hjälpa personer att bygga ett utanförskap.

Vi kommer se till att kommunen ställer krav på dem som har kommit hit och på riktigt motarbeta trångboddhet och illegal uthyrning. Kommunen ska alltid Huddinges invånare.

Integrationsplikt för nyanlända

Alla nyanlända ska skriva på en överenskommelse om att det är den nyanländes ansvar att lära sig det svenska språket och om våra värderingar samt att göra sig anställningsbar. Avgiftsfria tolkar ska inte erbjudas i högre utsträckning än vad lagen kräver.

Skärpning av reglerna för försörjningsstöd

Den som kan arbeta ska arbeta. Kravlösa bidrag cementerar ett redan stort utanförskap. Därför ska försörjningsstödet bland annat kräva att personen gör framsteg i att göra sig anställningsbar och lär sig svenska.

Inför språkrav i vård och omsorgen

Den som behöver assistans ska få det av personer som pratar fullgod svenska, dels för att säkerställa hög kvalitet, dels för att öka tryggheten. Språket är den viktigaste komponenten för att bli en del av samhället och lyckas i livet. En förutsättning för detta är att de vuxna i barnets närhet pratar svenska.

Motverka otillåten andrahandsuthyrning

För att minska slitaget och öka tryggheten för hyresgäster ska kommunens arbete med att avslöja och bevisa otillåten andrahandsuthyrning intensifieras. Detta är även en viktig pusselbit i arbetet för att motverka bostadsbristen i kommunen.

Prioritera Huddingeborna

Huddinge bär ett särskilt ansvar i att säkerställa en god tillgång till bostäder för kommunens invånare. Därför ska Huddingebor som är bostadssökande prioriteras i bostadskön till bostäder i Huddinge, genom en egen bostadskö i det kommunala bostadsbolaget Huga Bostäder.

1.5. Ett Huddinge som fungerar

Huddinge har i dag en av de högre skattesatserna i Stockholms län. Många av kommunens skattefinansierade verksamheter kostar mer än jämförbara kommuner, men brukarna är inte mer nöjda med servicen. Detta tyder på att det fortsatt finns ett stort utrymme för att effektivisera och säkerställa att en större del av skattemedlen går till verksamheten och även låta invånarna få behålla en större del av inkomsten i plånboken.

Genom att utsätta en större del av kulturlivet för en marknadsmässig konkurrens ökar medborgarnas inflytande över kulturlivets inriktning. Sverigedemokraterna anser därför att det kommunala stödet till all vuxenkultur bör sänkas.

Kommunfullmäktige behandlar regelbundet effektiviseringskrav och sparbetning på flera av kommunens verksamheter. Sverigedemokraterna anser att politikerna behöver agera med gott föredöme, för förvaltningarnas tjänstemän såväl som för kommunens skattebetalare. Ständiga kostnadsökningar för de politiska partierna är inte hållbart i en ekonomiskt ansträngd situation. Samtidigt behöver transparensen gentemot invånarna öka. Det ska vara lätt att se hur skattemedel nyttjas och fördelas samt vilka utgifter i kommunen som är lagstadgade respektive frivilliga.

Under de tre senaste årtiondena har vi blivit betydligt fler invånare, men inte ökat produktionen av livsmedel. Att svenskt jordbruk beskattas hårdare än jordbruk i vårt närområde har lett till att verksamheter har fått stänga och produktionen på viktiga livsmedel minskat, vilket har gjort oss mer beroende av import från andra länder, med ökade risker för livsmedelsbrist och stigande priser. Resultatet ser vi nu, i matbutikerna och hos dem som producerar maten vi köper

Även vid ett direkt hot står Sverige dåligt rustat. Tillgången på skyddsrum, för att stå emot tryckvågor och splitter samt gaser, radioaktivitet och biologiska stridsmedel, är i dag otillräcklig. I Huddinge skulle var fjärde invånare sakna skyddsrum vid en kris. Kommunen måste ta sitt ansvar för krisberedningen.

Det ska löna sig att arbeta

Huddinge ska vara en kommun där det lönar sig att arbeta och där vi har en stark välfärd. I dag har Huddinge högre skatt än snittet för kommunerna i Stockholms län, men kvaliteten på verksamheterna är inte högre. Därför vill vi sänka skatten när utrymme finns, parallellt med att verksamheterna effektiviseras.

Minska stödet till studieförbund

Utbetalningarna till studieförbunden ska minska. Krav ska ställas på att verksamheten anses tillföra något ur ett samhällsperspektiv för utbetalning. Bidragen till islamistiska studieförbund ska slopas helt.

Sänk det ekonomiska bidraget till politikerna

Kommunens verksamheter effektiviseras kontinuerligt, vilket är bra. Samma krav bör även kunna ställas på de politiska partierna i Huddinge. Därför föreslår vi att både grundstödet och mandatstödet ska minska, att arvoden för kommunalråd och oppositionsråd ska sänkas och att storleken på de politiska nämnderna ska minska.

Kommunen ska inte betala ut prissummor

Huddinge kommun delar varje år ut ett antal priser. Det finns ett demokratipris, idrottspris, Karin Boyes litterära pris, kulturpriset, miljöpris, priset för ideella insatser och så vidare. Att kommunen uppmärksammar personer som gör goda saker är bra, men att betala ut hundratusentals kronor i priser slöseri med skattemedel. Därför föreslår vi att ersätta dagens prissummor för kommunens priser med en utmärkelse som uppmärksammar insatsen.

Högre självförsörjningsgrad

Huddinge ska producera mer av de livsmedel vi konsumerar. Krav som gynnar lokala producenter ska ställas vid upphandling och ett mål om att öka andelen närproducerade livsmedel inom kommunens verksamhet ska inrättas.

2. Budgetförutsättningar

2.1. Konjunkturläget i omvärlden

Svensk ekonomi är i hög grad beroende av världsekonomin, där utsikterna kraftigt har försämrats under det föregående året. Sedan Rysslands invasion av Ukraina har leverans- och utbudsproblem, som redan tidigare varit allvarliga till följd av pandemin, förstärkts. Detta har varit särskilt påtagligt för livsmedel och insatsvaror.

Medan situationen för produktion och transport sedan dess har förbättrats är inflationen på konsumentsidan släpande vilket resulterat i en fortsatt hög, och ökande, inflation med stigande styrräntor. Därutöver har Europa drabbats av en historisk energikris, dels till följd av Rysslands invasion som resulterat i stigande gaspriser, dels till följd av en mer volatil elproduktion i Europa.

Preliminära siffror tyder på att tillväxten saktade in tredje kvartalet 2022, parallellt med försvagade framåtblickande indikatorer. Under 2023 förväntas den ekonomiska utvecklingen bli betydligt sämre med en dämpad efterfrågan.

Det finns dock ljuspunkter. Gaspriserna har fallit tillbaka under hösten vilket minskar kostnaden för att fylla på EU:s gasreserver men leder även till minskade priser för vissa insatsvaror, exempelvis gödsel vilket kan bidra till lägre livsmedelspriser. EU:s medlemsländer har därutöver enats om att öka gasreserverna och fyllnadsgraden ligger över 90 procent, det vill säga över det överenskomna minimimålet. Tillsammans med den nyantagna förordningen om att samordna lagren i högre utsträckning är försörjningstryggheten relativt hög, inför de mer energiintensiva månaderna, vilket är en stabiliserande faktor för energipriserna.

2.2. Konjunkturläget i Sverige

Tillväxttakten i svensk ekonomi har sammantaget varit förhållandevis god under första halvåret 2022, drivet av ökade investering och en stärkt konsumtion från hushållen – vilket till hög grad har sin förklaring i återställda beteendemönster efter pandemin.

Kraftigt höjda priser på framförallt energi och livsmedel samt stigande räntor påverkar såväl hushåll som företag. Under inledningen av 2022 var utvecklingen av hushållens konsumtion svag, både till följd av hög smittspridning av covid-19 och stigande energipriser. Under andra kvartalet ökade dock konsumtionen i en snabbare takt än det historiska genomsnittet. Tillväxten var fortsatt god även under det tredje kvartalet 2022, även om den ekonomiska aktiviteten förväntas avta framöver på basis av framåtblickande indikatorer som exempelvis inköpschefsindex och hushållens konsumentförtroende, där det framför allt är hushållens syn på den egna ekonomin som tynger, särskilt för småhusägare samt bostadsrättsinnehavare.

Tabell 1 – Ekonomiindikatorer, procentuell förändring

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP till marknadspris	5,1	2,7	-0,1	2,0	2,5	2,5
BNP per invånare	4,4	2,0	-0,7	1,5	2,0	2,5
Konsumentprisindex	2,2	8,4	6,5	0,9	1,8	1,8
Styrränta	0,0	2,3	2,3	1,8	1,8	1,8
Strukturellt offentligt sparande	-0,8	1,0	1,0	0,5	0,3	0,3
Maastrichskulden	36,2	30,0	28,3	28,7	28,9	28,6

Hushållen är räntekänsliga i hög utsträckning då en stor andel av lånen har rörlig ränta eller korta bindningstider. Även om löneökningstakten har tilltagit förväntas reallönerna sjunka påtagligt under både 2022 och 2023. På kompensationsidan införs både ett högkostnadsskydd för de höga elpriserna och vissa ersättningsnivåer i socialförsäkringen höjs i samband med att prisbasbeloppet justeras upp den 1 januari 2023.

Investeringarna har, trots ett osäkert läge, utvecklats starkt under större delen av året. Antalet påbörjade bostäder har dock minskat under det första halvåret. Högre byggkostnader och stigande räntor i kombination med en tydligt svagare bostadsmarknad med fallande bostadspriser innebär att bostadsinvesteringarna förväntas falla framöver.

Riksbanken har höjt styrräntan flertalet gånger under 2022 efter höga inflationsutfall och ytterligare höjningar förväntas i början på 2023 för att undvika att inflationen kvarstår på högre nivåer. Osäkerhet kring den ekonomiska utvecklingen har även påverkat den svenska kronan negativt, som försvagats mot Sveriges viktigaste handelspartner. Kronan bedöms dock gradvis stärkas under 2023.

Arbetsmarknaden har stärkts under 2022 där arbetslösheten har sjunkit från 8,8 procent 2021 till 7,4 procent 2022. Under 2023 och 2024 beräknas arbetslösheten öka för att vid utgången av 2024 uppgå till 8,0 procent.

Utvecklingen i omvärlden och Sverige är dock osäker i detta läge. Prognossäkerheterna påverkas särskilt av energikrisen och det ryska kriget i Ukraina, men även väderförhållanden, energieffektivisering och stödåtgärder i andra länder är viktiga faktorer. En svagare utveckling i omvärlden har en stark påverkan på svensk, exportberoende, ekonomi.

3. Kommunsektorns ekonomiska förutsättningar

Kommunsektorn har uppvisat rekordresultat under de senaste åren, mestadels till följd av tillfälliga, pandemirelaterade, statsbidrag. Sektorn står dock nu inför en kraftigt försämrad ekonomisk situation, på såväl intäcks- som kostnadssidan.

Skatteunderlaget, som står för ungefär två tredjedelar av kommunernas intäkter, revideras ned med 0,7 procentenheter till 4,0 procent i SKR:s oktoberprognos. Det är en relativt genomsnittlig ökning under senare tid, men den urholkas av en betydligt högre kostnadsökning än tidigare. SKR prognosticerar att priserna inom kommunal verksamhet ökar med 6,0 procent under 2023. Det är främst beroende på att inflationen driver upp kostnaderna, särskilt sektorns pensionskostnader som förväntas öka från 60 mdkr år 2022 till 120 mdkr år 2024. Det innebär den reala skattekraftsutveckling är -2,7 procent under 2023, vilket är den lägsta sedan 1990-talet. Under 2024 förväntas skatteunderlaget och kostnaderna öka i samma utsträckning. Enligt SKR:s prognos sjunker priserna under 2025, vilket skulle medföra en mycket stark utveckling för det reala skatteunderlaget.

4. Huddinges ekonomiska förutsättningar och prioriteringar

Huddinge kommun har under pandemiåren uppvisat höga ekonomiska resultat, vilket även gäller för innevarande år där delårsrapporten för augusti visar på ett starkt resultat för perioden och en prognos om ett överskott på 7,5 procent av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Nämnderna beräknar sammantaget ett överskott. Bolagen prognostiserar sammantaget ett resultat i nivå med budget.

Den kommunala servicen behöver dock utökas framgent till följd av ett högt bostadsbyggande och en planerat hög befolkningstillväxt, inte minst till följd av Sverigeförhandlingen beträffande den framtida spårvägen med en planerad sträckning över de regionala stadskärnorna Flemingsberg – Kungens kurva – Skärholmen samt Fruängen och Älvsjö.

Befolkningstillväxten i Huddinge har dock understigit tidigare prognoser under de senaste åren. Om denna utveckling fortsätter kommer det få betydande ekonomiska effekter på grund av lägre intäkter och beläggningsgrad inom kommunala verksamheter än planerat.

Priskostnadsindexet, det viktade genomsnittliga priset för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet, för kommunal verksamhet ökar med 6,0 procent 2023. Ungefär hälften av ökningen beror på de kraftigt höjda pensionskostnaderna under 2023, vilka sammantaget ökar med ungefär 240 mnkr 2023 jämfört 2022. Under 2024 ökar pensionskostnaderna ytterligare för att sedan sjunka år 2025. Tillsammans med låg befolkningsökning och oförändrade generella statsbidrag innebär det att 2023 och 2024 kan medföra den svagaste kommunalekonomiska utvecklingen sedan 1990-talet. År 2024 träder dessutom nya hyror i kraft, vilka riskerar att bli klart högre än dagens avtal på grund av höga ränte- och prisökningar.

Till följd av de ekonomiska förutsättningarna som innebär en tillfälligt låg kommunalekonomisk utveckling sänks resultatnivån (exklusive exploateringsintäkter) för 2023–2024 temporärt till en procent av skatter och bidrag. På längre sikt är det dock viktigt

att kommunen fortsatt uppnår tvåprocentmålet för att säkerställa god ekonomisk hushållning med skattemedel och fortsatt god krisberedskap.

Befolkningsutveckling

I Huddinge kommun ökade befolkningen år 2021 med 0,6 procent eller 717 personer. Det är en högre ökning jämfört med år 2020, då ökningen var den lägsta på 30 år. I jämförelse med övriga år under 2000-talet är befolkningsökningen låg i Huddinge kommun år 2021.

Anledningen till den låga ökningen av befolkningen är ett negativt flyttnetto samt ett jämförelsevis lågt födelsenetto. Statistik för de första tre kvartalen 2022 visar på en befolkningsökning i Huddinge på totalt 505 personer, eller 0,44 procent.

Befolkningsprognos för Huddinge kommun är framtagen i april 2022 och det prognostiseras en ökning på totalt 836 personer år 2022. Under de kommande 10 åren förväntas antalet invånare öka på grund av en naturlig befolkningsökning, det föds fler än det dör, men även på grund av att kommunen prognostiseras ha ett positivt flyttnetto. Det är en lägre prognostiserad ökningstakt jämfört med de senaste tio åren vilket beror på antaganden om lägre flyttnetton samt även lägre födelsenetto i början av prognosperioden. I slutet av prognosperioden är det flyttnettot som prognostiseras leda till en högre ökningstakt av befolkningen.

Generella och riktade statsbidrag

Regeringens budgetproposition innehåller en höjning av det generella statsbidraget till kommunsektorn på sex miljarder kronor per år under perioden 2023–2025. Höjningen ger Huddinge kommun drygt 45 miljoner kronor, vilket innebär att det generella statsbidraget är i stora drag oförändrat mellan 2022 och 2023 då bidrag relaterade till coronapandemin löper ut.

Tabell 2 – Urval av nya riktade statsbidrag (miljoner kronor)

	2023	2024	2025
Inköp av läromedel	685	555	555
Ökad tillgång till speciallärare, specialpedagogiska insatser och särskilda undervisningsgrupper	400	700	800
Spetsklasser	20	45	45
Jour- och akutskolor	50	100	100
Sociala team	75	250	250
Lovskola	100		
Åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre	145	145	145
Fritidskort för yngre	50	730	790

Källa: Prop. 2022/23:1

Budgetpropositionen innehåller även ett flertal nya riktade statsbidrag under budgetperioden med inriktning på den kommunala välfärden, bland annat genom ökad tillgång till läromedel, speciallärare, specialpedagogiska insatser och särskilda undervisningsgrupper samt tillskott för att motverka ohälsa och ensamhet bland äldre samt för att öka yngres möjligheter att delta i fritidsverksamheter. Då fördelningen av de riktade statsbidragen inte har varit klargjort i samband med beredningen av Huddinges budget ingår de inte i de ekonomiska beräkningarna, även om de kommer Huddinge kommun till del under 2023.

5. Ekonomiplan 2023–2025

Ekonomiplanen utgår från fastställd budget för 2022, befolkningsprognos i april 2022, skatteprognos och preliminära beräkningar över utjämningsystemen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i oktober 2022.

Resultatet enligt kommunens ekonomiska mål, beräknas till 73 mnkr 2023, 75 mnkr 2024 och 161 mnkr 2025. För 2023 och 2024 motsvarar det en procent och för 2025 två procent av skatter och bidrag.

Tabell 3 – Ekonomiplan 2023–2025, miljoner kronor

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamheten	-6 640,5	-7 126,2	-7 322,2
Exploatering	134,5	53,7	306,0
Avskrivningar	-210,2	-230,2	-250,2
Verksamheten netto	-6 916,2	-7 302,7	-7 266,4
Skatteintäkter	6 000,5	6 271,6	6 530,6
Kommunal utjämnung	1 151,7	1 150,4	1 138,2
Skatt, utjämnung	7 152,2	7 422,0	7 668,8
Verksamhetens resultat	236,0	119,3	402,4
Finansiella intäkter	243,6	249,5	242,4
Finansiella kostnader	-272,2	-204,1	-177,8
Årets resultat	207,2	128,8	467,0
Årets resultat ekonomiskt mål	72,7	75,1	161,0
Ekonomiskt mål, % av skatt och utjämnung	1,0	1,0	2,1

Skatt, kommunalekonomisk utjämnung och bidrag

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gör i sin oktober-prognos en nedrevidering av skatteunderlagets ökningstakt för 2023 från 4,7 till 4,0 procent. I ekonomiplanen antas skatteunderlaget för Huddinge öka i samma takt som för riket.

Tabell 4 – Skatt, kommunalekonomisk utjämnung och bidrag 2023–2025, miljoner kronor

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Allmän kommunalskatt	6 000,5	6 271,6	6 530,6
Inkomstutjämningsbidrag	643,1	682,4	732,8
Kostnadsutjämningsbidrag	247,4	215,0	187,6
Regleringsbidrag/-avgift	220,2	217,4	177,1
Avgift till LSS-utjämnung	-171,4	-172,7	-174,1
Kommunal fastighetsavgift	204,2	208,2	214,8
Tillfälligt generellt statsbidrag	8,2	0,0	0,0
Summa, skatt, utjämnung, bidrag	7 152,2	7 422,0	7 668,8

Skatteunderlagsutveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gör i sin oktober-prognos en nedrevidering av skatteunderlagets ökningstakt för 2023 från 4,7 till 4,0 procent. I ekonomiplanen antas skatteunderlaget för Huddinge öka i samma takt som för riket

Tabell 5 – Prognos för skatteunderlagets utveckling för riket 2021–2025, procentuell förändring, SKR, oktober 2022

	2021	2022	2023	2024	2025
Skatteunderlagsprognos	5,3	5,2	4,0	4,5	4,1

Kommunala skattesatsen

Kommunalskatten i Huddinge år 2023–2025 är beräknad till 19,37 öre per skattekrona.

Resultatutjämningsreserv

Huddinge kommun har avsatt 674 mnkr i resultatutjämningsreserv. Reservan är avsedd att utjämna normala svängningar i intäkterna över konjunkturcyklerna, med syfte att täcka sviktande skatteunderlag vid befarad eller konstaterad konjunkturedgång. Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel ur reserven är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. En ytterligare förutsättning är att medlen från resultatutjämningsreserven ska täcka ett negativt balanskravsresultat. För planeringsperioden används inte medel ur resultatutjämningsreserven.

Kommunalekonomisk utjämning

I syfte att ge likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets 290 kommuner finns kommunalekonomisk utjämning som främst utjämnar för skillnader i skattekraft (inkomstutjämningen) och strukturellt behov som befolkningssammansättning, geografi och socioekonomi (kostnadsutjämningen). Därutöver finns bland annat en regleringspost som är skillnaden mellan statens generella statsbidrag och sektorns bidrag från främst inkomstrespektive kostnadsutjämningen. Regleringsposten påverkas framför allt av ändrade nivåer av det generella statsbidraget. Under kommunal utjämning redovisas även intäkter från kommunala fastighetsavgiften. Huddinge kommuns skattekraft är 103,9 – det vill säga fyra procent över riksgenomsnittet. Kommunens inkomstutjämningsbidrag blir därför 643 mnkr år 2023. Enligt kostnadsutjämningen har Huddinge kommun en behovsstruktur som är 4,4 procent högre än riksnittet och därför får kommunen ett bidrag på 247 mnkr. Regleringsposten förväntas bli 220 mnkr.

LSS-utjämning och kommunal fastighetsavgift

Huddinges standardkostnad för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är lägre än genomsnittet för riket och för 2023 beräknas en avgift på 171 mnkr. Den kommunala fastighetsavgiften år 2023 beräknas preliminärt till 204 mnkr, en ökning med 8 mnkr jämfört med 2022.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består av räntor och borgensavgifter på utlåning och vidareutlåning till kommunala bolag, räntor på banktillgodohavanden eller annan placering av likviditetsöverskott, samt utdelning från kommunala bolag.

I ekonomiplanen är det inräknat 12 mnkr i utdelning från Södertörns Energi AB per år. Utdelning från Hüge Bostäder AB uppgick till 10 mnkr år 2022. Under perioden fram till och med 2026 kommer denna utdelning att fasas ut. Utdelningen är beräknad till 8 mnkr 2023, 6 mnkr 2024 och 3 mnkr 2025.

De finansiella kostnaderna består av främst räntor på den upplåning som görs av kommunens internbank för vidareutlåning, finansiella kostnader för pensionsskulden samt indexuppräknning avseende åtaganden kopplade till medfinansiering. Sammantaget har budgeten för finansnettot 2023 beräknats till minus 29 mnkr att jämföra med plus 19 mnkr i budgeten för 2022. Förändringen förklaras främst av ökade finansiella kostnader för pensionsskulden till följd av höjt prisbasbelopp. Finansiella kostnader för pensionsskulden beräknas till 112 mnkr 2023, 103 mnkr 2024 och 53 mnkr 2025. Det kan jämföras med en prognostiserad kostnad om 26 mnkr för 2022. Finansnettot påverkas också av att högre räntor innebär ett bättre utfall för kommunens vidareutlåning, samtidigt som räntekostnaderna då ökar för bolagen.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader för planeringsperioden redovisas som förändringar i förhållande till den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för 2022.

Tabell 6 – Verksamhetens nettokostnader 2022–2025, miljoner kronor

	TOT	KS	FSN	GSN	GAN	SN	VON	KFN	BTN	NSN	Rev	ÖF	Reserv	Fin.f.	Explat	Avskr
Budget 2022	6 589,6	663,0	891,3	1945,1	798,2	433,6	1262,1	245,9	51,5	178,6	3,6	7,0	213,7	-176,9	-137,3	210,2
Volym	41,9	0,8	-4,8	2,5	7,5	1,1	28,8	0,2	1,1	3,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	23,8	0,0	1,4	25,4	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	261,2	36,5	29,1	59,7	10,6	11,9	54,3	1,5	3,4	16,3	0,0	0,0	-3,5	38,4	2,8	0,0
Plan 2023	6916,2	700,3	917,0	2 032,7	817,3	446,5	1 345,2	247,7	56,0	198,7	3,6	7,8	206,2	-134,9	-134,5	210,2
Volym	36,1	2,7	-1,3	-6,0	10,4	3,7	22,0	0,9	0,4	3,5	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	144,6	0,0	0,7	-2,3	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	145,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	205,9	1,2	-3,8	-1,8	-7,9	1,7	-7,9	-0,7	-0,1	3,6	0,0	0,0	103,2	17,6	80,8	20,0
Plan 2024	7 302,7	704,2	912,6	2 022,5	821,0	451,8	1 359,3	247,9	56,2	205,8	3,6	7,9	454,3	-121,0	-53,7	230,2
Volym	54,7	4,0	4,7	-4,8	10,0	5,6	32,5	1,3	0,5	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	42,1	0,0	2,1	-1,5	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-133,1	2,3	0,0	0,0	0,0	0	-2,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	232,5	-133,5	-252,3	20
Plan 2025	7 266,4	710,5	919,4	2 016,2	832,5	457,4	1 389,6	249,2	56,8	206,7	3,7	8,0	726,8	-254,5	-306,0	250,2

Samtantaget beräknas verksamhetens nettokostnader öka med 677 mnkr för den kommande treårsperioden. När exploateringsverksamheten exkluderas är ökningen 846 mnkr, cirka 13 procent.

Volymer

Tabell 7 – Volymer

Nämnd	2023	2024	2025	Summa
Kommunstyrelse	0,8	2,7	4,0	7,4
Föreskolenämnd	-4,8	-1,3	4,7	-1,4
Grundskolenämnd	2,5	-6,0	-4,8	-8,3
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	7,5	10,4	10,0	27,9
Socialnämnd	1,1	3,7	5,6	10,3
Vård- och omsorgsnämnd	28,8	22,0	32,5	83,3
Kultur- och fritidsnämnd	0,2	0,9	1,3	2,4
Natur- och stadsmiljönämnd	3,8	3,5	0,8	8,1
Bygglövs- och tillsynsnämnd	1,1	0,4	0,5	2,0
Revision	0,0	0,0	0,0	0,1
Överförmyndarverksamhet	0,8	0,1	0,1	1,0
Budget/Plan	41,9	36,1	54,7	132,8

Volymförändringar är beräknade med kommunens befolkningsprognos och verksamhetsstatistik som grund. Andelen barn som beräknas vara inskrivna i förskolan är i princip oförändrat jämfört med tidigare budgetperiod. Elever i grundsärskolan har ökat kraftigt de senaste åren och antalet elever är uppjusterat i volymläkningen, motsvarande 8,6 mnkr 2023. Elever i gymnasiesärskolan har beräknats öka mer de kommande åren och antalet elever är uppjusterat i volymläkningen. Som en följd av arbetet med att fler äldre ska kunna bo hemma längre förväntas andelen äldre på särskilt boende minska och antalet hemtjänsttimmar per invånare öka. Natur- och stadsmiljönämnden får ett tillskott på 3,8 mnkr 2023 för drift och underhåll av nya objekt (gång- och cykelvägar, parker, lekplatser, med mera).

Lokaler

I budgeten för planeringsperioden har nämndernas budgetar räknats upp med sammantaget 30 mnkr för lokalkostnader. Främst avses kostnader för ny- och ombyggnation av lokaler för grundskolan. Därutöver har 137 mnkr avsatts i medelsreserven för om- och nybyggnation av förskolor, skolor och anläggningar för kultur och fritid, för ytterligare prioritering i arbetet med nämndernas verksamhetsplaner. För övriga nämnder ingår utrymmet för tillkommande lokalhyror i volymtilldelningen. Hyreskostnaderna är oförändrade 2023 för de lokaler som hyrs av Huddinge Samhällsfastigheter. År 2024 kommer ett nytt treårigt hyresavtal att träda i kraft. För ny hyresavtalsperiod avseende verksamhetslokaler avsätts 105 mnkr år 2024–2025. För fritidsgård i Grantorp har 2,4 mnkr per år avsatts i reserverade medel och medel har även avsatts för mindre lokalanpassningar i Fleminghallen.

Uppräkning för löner och priser

Samtliga nämnder behöver hantera ökade löner och priser inom ram. Nämndernas ramar 2023–2025 innehåller ingen generell pris- och lönekomensation. Det finns dock ett avsatt belopp på 64 mnkr (2023), 117 mnkr (2024) och 173 mnkr (2025) för att vid behov kompensera nämnderna. Därutöver kompenseras nämnderna för pensionskostnaderna, vilket motsvarar knappt hälften av kostnadsökningarna inom kommunal verksamhet.

Övriga budgetförändringar

Tabell 8 – Urval av andra budgetförändringar, miljoner kronor

		Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Fler ordningsvakter och ökad grannsamverkan	KS	2,3	2,3	2,3
Upprätthållande av samhällsviktig verksamhet	KS	1,2	1,2	1,2
Ökat vägunderhåll	NSN	5,0	5,0	5,0
Tillskott för prisökningar inom vinterväghållning	NSN	4,5	4,5	4,5
Upprustning, parkunderhåll och ökad klottersanering	NSN	5,0	5,0	5,0
Lärarassistenter	GSN	10,0	15,0	15,0
Ökad personaltäthet i förskolan	FSN	5,0	5,0	5,0
Betalningsfri månad i förskolan	FSN	7,0	4,0	7,0
Förstärkt äldreomsorg	VON	5,0	5,0	5,0
Socialtjänsten, evidensbaserade metoder	SN/reserv	11,4	18,8	23,8
Skolskjuts/turbundna resor– indexuppräknig nytt interimsavtal	GSN/VON	20,0	20,0	20,0
Fler fritidsaktiviteter för unga	KFN	2,5	2,5	2,5
Pilotprojekt för införande av fritidsbank	KFN	0,5	1,0	1,0
Insatser för att motverka ensamhet bland äldre*	VON/KFN	1,5		
Förändrad politisk organisation med sänkta arvoden	KS	-1,0	-1,0	-1,0
Minskade bidrag till studieförbund	KSN	-1,2	-1,2	-1,2
Digitalisering - för fortsatt utveckling	KS	12,0	12,0	12,0
Omställning kommunhus och handlingsplan lokalförsörjning**	KS	10,0	10,0	10,0
Förstärkt städcontrolling	KS	1,7	1,7	1,7
Förstärkt upphandlingsorganisation	KS	6,0	6,0	6,0
Omställningsarbete	Reserv	10,0	10,0	10,0

*Utöver tillkommande riktade statsbidrag

**Kommunhusprojektet har sedan tidigare avsatt utrymme om 4 mnkr per år 2023–2025.

För att Huddinge ska vara och upplevas som tryggt tillförs medel för att anställa fler ordningsvakter, med målet att kommunen på sikt ska överta verksamheten i stället för att anlita privata utförare, och för inköp av utrustning och material kopplat till driften av en effektivare grannsamverkan som bidrar till att öka tryggheten i bostadsområdena. Därutöver tillförs medel för att öka parkunderhållet, klottersanering och en upprustning av områdena kring pendeltågsstationerna samt andra infartsportar till Huddinge, med fler planteringar och bättre belysning.

Vägunderhållet i Huddinge är eftersatt med potthål och andra asfaltsskador som försvårar för bilister samt för kollektiv- och cykeltrafik. Vi tillför därför medel för att öka lagningen av dessa och för att påbörja arbetet med att införa en potthålsgaranti där asfaltsskador ska vara lagade inom fem arbetsdagar efter inrapportering.

Medel har tidigare tillförts för att anställa fler lärare och NPF, parallellt med effektiviseringar hos barn- och ungdomsförvaltningen har Huddinge arbetat sig upp från botten bland Stockholms kommuner när det kommer till lärartäthet. Det finns fortsatt utrymme för ytterligare effektiviseringar och därmed få ut mer pengar i verksamheterna. Vi föreslår därutöver att medel ska tillföras för att skolorna ska kunna anställa lärarassistenter för att kunna överta vissa administrativa arbetsuppgifter från lärarna och därmed frigöra mer tid för den faktiska undervisningen. Även förskolenämnden samt vård- och omsorgsnämnden tillförs medel för att kunna öka personaltätheten och kvaliteten i verksamheten.

Socialnämnden tillförs medel för att utveckla arbetet med systematiska uppföljningar av individinsatser och införa fler evidensbaserade metoder. I samband med att den nya socialtjänstlagen träder i kraft ökar kravet på en mer kunskapsbaserad socialtjänst. I förarbetena till lagen har 1 januari 2023 angetts som ett lämpligt ikraftträdandedatum. Detta har dock varit avhängigt på att en proposition skulle överlämnas till riksdagen under andra halvåret 2022 och att det då skulle ge kommunerna tid på sig att se över sina rutiner och ställa om verksamheten samt att Socialstyrelsen behöver tid för att utarbeta nya allmänna råd och föreskrifter för att stödja kommunerna i omställningen. Vid dags datum finns det dock varken proposition eller lagrådsremiss och givet resonemanget från utredaren är det osannolikt att lagen kommer att träda i kraft i närtid.

För att möta osäkerheter i konjunktur, i befolkningstillväxt och för att kunna möta oförutsedda händelser avsätts ett utrymme i medelsreserven på 122 mnkr år 2023, 188 mnkr år 2024, 416 mnkr år 2025, inklusive ovan nämnda reserv för att hantera ökade löner och priser. I budgeten för 2023 har personalomkostnadspålägget (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar, kollektivavtalad pension) fastställts till 44,53 procent vilket är det av SKR beräknade genomsnittliga personalomkostnadspålägget. Personalomkostnadspålägget för Huddinge 2022 uppgick till 40,15 procent och ökningen förklaras av de kraftigt ökande pensionskostnaderna.

Exploateringsverksamhet

Det resultatpåverkande utfallet i exploateringsverksamheten är i ekonomiplanen beräknat till 494 mnkr för perioden 2023–2025. De förväntade intäkterna består främst av markförsäljningar, framför allt i Flemingsberg. Huvuddelen av försäljningsintäkterna är prognostiserade i planeringsprojekt vilket innebär större risk för att intäkterna skjuts framåt i tid. I resultatet från exploateringsverksamheten ingår även gatukostnadsersättning och exploateringsersättning från markägare och exploatörer för investeringar i allmänna anläggningar som kommunen har genomfört. De intäkterna beräknas sammantaget uppgå till 115 mnkr för perioden 2023–2025. Kommunen har genom avtal med Svenska Kraftnät åtagit sig att betala ersättning för att kraftledningar rivs och exploateringsbar mark skapas. Bedömningen är att ledningarna har rivits 2025 och då ska en ersättning på 47 mnkr betalas ut vilket påverkar resultatet från exploateringsverksamheten.

Plan för samhällsbyggnad

Plan för samhällsbyggnad¹ innehåller förslag till start av nya exploateringsprojekt och investeringsprojekt under 2023. Förslaget är baserat på beslutade planbesked, kommunala styrdokument och politiska prioriteringar. Förslaget omfattar åtta exploateringsprojekt och tio investeringsprojekt.

Lokalresursplan

Lokalresursplan för Huddinge innehåller förslag på uppdrag och förstudier för att möta nämndernas framtida lokalbehov. Förslaget är baserat på nämndernas lokalbehovsprognoser och har remitterats till nämnderna för yttranden.

2023 års lokalresursplan har utvecklats utifrån kommunens lokalförsörjningsprocess, föregående års lokalresursplan, och den vidareutvecklar styrprocesser, samarbete med

förvaltningar i syfte att säkerställa tillgången av verksamhetslokaler, anläggningar och vissa bostadstyper.

Kommunens verksamhetslokaler och verksamhetsanläggning ska bidra till en ändamålsenlig, effektiv och sund verksamhetsmiljö som skapar förutsättning för hög produktivitet och kvalitet i kommunens verksamheter. Kostnaderna ska vara så låga som möjligt och med största möjliga effektivitet. Detta kräver samordning och planering med ett kommunövergripande perspektiv. Ändamålsenlighet handlar att verksamheten ska ha lokaler och anläggningar som är anpassade efter verksamhetens behov, med en god arbetsmiljö för kommunens personal.

6. Kommunfullmäktiges mål

6.1. En trygg kommun med välmående invånare

Huddinge är tryggt och säkert

Alla som bor eller vistas i Huddinge ska vara, och känna sig, trygga. Ingen ska vara rädd för att röra sig i kommunen, oavsett tid på dygnet eller tid på året. Huddinge ska uppfylla sina skyldigheter för att stärka tryggheten och motarbeta kriminalitet, både genom samverkan med myndigheter och genom egna insatser och personal. Huddinge ska verka för att utöka antalet särskilda förordningsområden, som möjliggör patrullerande ordningsvakter.

Insatser för att motverka kriminalitet ska implementeras i god tid. Kommunen ska informera om föräldrars rättigheter, skyldigheter och vart man vänder sig för att få stöd. För barn som riskerar att hamna efter fysiskt, kognitivt eller socialt ska åtgärder tidigt vidtas.

Näringsidkare ska känna sig trygga med att etablera och driva verksamhet i Huddinge. Många företagare både vill och kan ta ett större ansvar i det brottsförebyggande arbetet, samverkan mellan kommunen och näringslivet i det arbetet behöver stärkas.

Tabell 9 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Invånare som upplever att kommunen är en bra plats att leva och bo på (%)	-	89	v51	> 2022	> 80
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	-	63	v51	> 2022	> 94
Placering, trygghet och säkerhet, SKR	89	96	-	< 2022	< 50
Placering, lokalt företagsklimat, brott och otrygghet, SN	279	206	262	< 200	< 100

Huddinge präglas av gemenskap

Huddinge ska präglas av gemenskap, möjligheter och skyldigheter. Huddinge ska vara en välkomnande kommun som attraherar såväl unga som gamla som vill bidra till samhället.

Vägen in i det svenska samhället är först och främst genom språket. Kommunen ska säkerställa språkutbildningar av hög kvalitet mot nyanlända med olika studiebakgrund kombinerat med krav på att det yttersta ansvaret ligger på individen. Personal som arbetar med unga, gamla eller personer med funktionsnedsättning ska kunna prata svenska.

Huddinge ska vara en kommun där människor tillåts ha egna kulturella identiteter så länge dessa inte står i strid med de svenska grundvärderingarna. Oavsett kulturell bakgrund ska alla dela uppfattningen om att den svenska kulturen ska respekteras och att var och en ska göra sitt yttersta för att anpassa sig till det svenska samhället. En kurs i samhällsorientering kan göras obligatorisk för alla vuxna nyanlända som tydligt ska befästa att integration är en plikt och bygger på eget ansvar. Den ska belysa vikten av det svenska språket, eget arbete samt de skyldigheter och rättigheter som gäller i landet. Demokrati och jämställdhet mellan män och kvinnor är exempel på grundläggande principer som ingår i samhällsorienteringen.

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Valdeltagande i kommunalvalet (%)	-	-	74,3	78**	82

Huddinges välfärd håller hög kvalitet

I Huddinge ska välfärden vara tillgänglig och hålla en hög kvalitet.

Huddingeborna ska erbjudas en väl fungerande välfärd som tillhandahåller god service för alla invånare inom kommunens samtliga ansvarsområden. Så långt det är möjligt ska krav som kan ställas på kvalitet vara oberoende av verksamhetens driftsform. Jämlikhet ska prägla kommunens verksamheter, omotiverade skillnader mellan exempelvis kön eller områden ska upptäckas och åtgärdas.

Äldre som har levt ett helt liv ska ha rätt att göra sina egna val. Huddinge ska ha en äldreomsorg som präglas av hög kvalitet och tillräckligt med tid för både brukare och personal. Personaltätheten ska vara hög. Antalet olika kontakter som brukare har inom omsorgsverksamhet ska minska. Funktionsvarierade, äldre och deras närstående ska kunna påverka den vård, service och omsorg som finns i Huddinge.

Tabell 10 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	83	79	74,9	81	90
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	81	-*	80	81	85
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	70	-*	72	74	83

*Ingen undersökning genomfördes 2021

I Huddinge når alla barn sin fulla potential genom kompetent personal och trygga miljöer

Barn och elever ska känna sig trygga och omhändertagna i Huddinges skolor och förskolor. Att säkerställa att kompetensförsörjningen är god och att lärare och förskolelärare kan lägga så mycket tid som möjligt på eleverna är av vikt, den administrativa bördan för lärare ska minska.

Krav på goda kunskaper inom svenska och avkrävande av årliga utdrag ur belastningsregistret för personal ska utgöra självklara verktyg för att säkerställa att de som arbetar med barn också är lämpade för det.

Alla barn ska ha rätt till en trygg skolgång utan störningsmoment. Huddinges lärare ska ha ett tydligt mandat och ett brett samt känna sig trygga med att göra en korrekt kunskapsbedömning och upprätthålla självklara ordningsregler.

Tabell 11 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	78,3	77,3	75,5	≥ 77	≥ 89
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	88,6	89,5	88,9	≥ 90	≥ 96
Elever i åk. 9, meritvärde lägeskommun, genomsnitt (17 ämnen), andel (%)	243	245	242	245	267
Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%)	64,3	61,7	61,5	62	75

Grad av psykisk ohälsa åk 9	-	-	56	*	65
Elever som ofta eller ibland deltar i någon ledarledd aktivitet eller träning åk 9	-	-	58	*	70

* Inget etappmål 2023. Undersökning genomförs vartannat år

6.2. En ansvarsfull kommun

Skattemedel används effektivt

Skattemedel ska användas effektivt och ansvarsfullt. En sund ekonomi är avgörande för att klara framtidens välfärd. Kommunen ska ha en tydlig ekonomisk styrning som möjliggör en lägre skattesats. Samtliga kommunens verksamheter ska ha en ekonomi i balans och systematiskt arbeta med effektiviseringar. De kommunägda bolagen ska ha god ekonomi som bidrar till att kommunkoncernens låneskuld hålls stabil. Taket för låneskulden ligger fast på 85 tkr per invånare.

Huddinge kommun ska välkomna en mångfald av aktörer som bidrar till att ge god välfärd för Huddinges invånare. I nya lokaler ska verksamheterna kunna bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Genom ett effektivt och förstärkt upphandlingsarbete ska kostnaderna sänkas och framtida kostnadsökningar förebyggas.

Huddinge har på många områden högre kostnader än andra jämförbara kommuner. Stor vikt ska läggas på att jämföra, analysera och förändra vårt arbetssätt. Kommunen måste arbeta smartare och lära av de kommuner som når lika bra eller bättre resultat men till en lägre kostnad för kommuninvånarna. Lärande för förbättring ska genomsyra kommunens planering och uppföljning av verksamheterna.

Att arbeta smartare kan handla om att använda ny teknik för att digitalisera och automatisera arbetssätt. Med utgångspunkt i nyttorealiserings ska processer i kommunen digitaliseras.

Tabell 12 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Resultat exkl exploatering (%)	6,1	6,0		≥ 1,0*	≥ 2,0
Låneskuld tkr/inv	49	50		≥ 85	≥ 85
Skattesats, kommun (%)	19,87	19,77	19,47	19,37	Genomsnitt län

*Resultatmålet sänks temporärt 2023–2024 till en procent exkl exploateringsintäkter.

Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare vid rekrytering av nya medarbetare och för att behålla professionella medarbetare. Det ställer krav på alla delar av den sammantagna personalprocessen.

Personalens hälsa och trivsel ska långsiktigt främjas. Med trygga anställningsvillkor, en förbättrad arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro får personalen goda förutsättningar att utvecklas på jobbet. I Huddinge ska heltid vara norm.

Att stanna kvar och göra karriär i kommunen ska vara naturligt och lockande. Anställda ska ges goda förutsättningar att vidareutvecklas och bli både specialister och ledare för kommunens verksamheter. Chefsrollen och ledarskapet ska utgöra en positiv förebild som leder kommunens verksamheter med goda exempel, visioner och värderingar. Verksamheter ska utnyttja den mångfald av kompetens och erfarenheter som personalen erbjuder.

Genom ett nära samarbete med universitet och högskolor ska den långsiktiga kompetensförsörjningen säkras.

Tabell 13 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Medarbetarengagemang (HME total nivå) (%)	80	79	80	>80	82
Sjukfrånvaro (%)	10,1	8,5		<7,8	≥ 6,9

Huddinge har en aktiv arbetsmarknad och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Alla vuxna som kan arbeta ska arbeta. Jobbet är vägen in i samhället och ett välfungerande näringsliv är en förutsättning för en välfungerande och välfinansierad välfärd. Det ska därför finnas goda förutsättningar för företag att växa och därmed skapa nya arbetstillfällen i hela kommunen. Ett bra företagsklimat med god service och bemötande är viktigt för att uppmuntra och stötta företagsamheten och sysselsättningen i hela Huddinge. Regelbördan för företag och kostnader kopplade till tillstånd, tillsyn m.m. ska minska.

Tabell 14 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, % av befolkningen	0,72	0,66		0,66	<0,60
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	77	74		>75	>80
Placering, lokalt företagsklimat, SN	168	140	186		>100
Arbetsplatskvot	0,8			>0,85	1,0

6.3. En hållbar kommun

Varsamt byggande med hänsyn till närboendes medbestämmande

Huddinge behöver en tillräcklig byggtakt för att säkerställa kommunens åtaganden, men exploateringen måste ha fler värden än att bara skapa fler bostäder och arbetsplatser. Byggnation ska ta sin utgångspunkt i att Huddinges invånare ska ha nära till grönområden och att byggnation ska ske med ett större inflytande från närboende för att skapa ett större folkligt stöd. Våningsantalet vid nybyggnation ska i huvudsak anpassas till den befintliga bebyggelsen i området.

Ökad självförsörjning

För att stärka krisberedskapen ska Huddinges självförsörjning öka. Krav vid kommunala upphandlingar som gynnar lokala producenter ska införas och en handlingsplan ska tas fram för att öka livsmedelsproduktionen i kommunen.

Länets renaste sjöar och vattendrag

Många av våra sjöar är övergödda och förorenade. Samtidigt utgör vattnet en viktig del av såväl vår ekologi som vår fritid. Huddinge kommun ska anta målet att ha Stockholms läns renaste sjöar och vattendrag.

Tabell 15 – Indikatorer

	2020	2021	2022	Etappmål	Målvärde 2030
Sjöar med god ekologisk status (%)	50	50		50	100**

***Målvärde avser 2033 (Huddinge kommun har fått dispens för tre av sjöarna enligt EU:s ramdirektiv för vatten)

7. Nämnder

För varje nämnd redovisas i detta avsnitt nämndens budget och ekonomiska förutsättningar i övrigt, samt viss verksamhetsstatistik. Nämnderna ska utifrån sina ramar ta ett självständigt ansvar för ekonomin. Det fortsatta arbete med verksamhetsplaneringen ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar och de prioriteringar som nämnden själv anser behöver genomföras, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnderna ska, för samtliga sina verksamheter, ta fram jämförelser och analyser som ska leda till konkreta förbättringar.

Staten ger kommuner generella och riktade statsbidrag. Riktade statsbidrag är specialdestinerade för ett visst ändamål. I statens budget finns ett stort antal riktade statsbidrag för kommunerna att söka. Nämnderna ska aktivt arbeta med att söka riktade statsbidrag för att utveckla sina verksamheter.

7.1. Kommunstyrelsen

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen. Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och åiterrapportera till fullmäktige.

Kommunstyrelsens uppdrag regleras i kommunallagen och i reglementet för kommunstyrelsen (HKF 9200). Styrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd.

Tabell 16 – Driftbudget, kommunstyrelsen, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Kommunstyrelse	663 042	762	0	0	36 528	700 332	37 290	5,6
	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Kommunstyrelse	700 332	2 651	0	0	1 191	704 174	5 642	0,8
	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Kommunstyrelse	704 174	4 000	0	0	2 300	710 474	6 300	0,9

Budgetramen är beräknad med

- Volym: högre volymer enligt befolkningsförändringar 2023–2025
- Uppräknig: i ramen finns ingen generell uppräknig för ökade löner/priser åren 2023–2025
- Lokal: -
- Övrigt:
  - Allmänna val 2022, ettårigt tillskott 2022 (-3,6 mnr)
  - Projekt ny ekonomimodell, ettårigt tillskott 2022 (-3 mnr)
  - Objektsetablering (PM3), implementering av ny samverkansmodell, ettårigt tillskott 2022 (-2,5 mnr)
  - Utreda möjligheter till konkurrensprövning av IT-drift, ettårigt tillskott 2022 (-1,2 mnr)
  - Utredning fiber – ställningstagande för framtida arbete, ettårigt tillskott 2022 (-0,6 mnr)
  - Projekt nytt kommunhus (5,7 mnr 2022, 4 mnr per år 2023–2025)
  - Driva uppdrag i handlingsplan effektiv och ändamålsenlig lokalförsörjning och lokalresursplan (5,3 mnr 2022, 1,5 mnr 2023, 0,8 mnr 2024)
  - Stärkt samverkan med civilsamhället, ettårigt tillskott 2022 (-0,3 mnr)
  - Utredning kring behov av en odlingsstrategi, ettårigt tillskott 2022 (-0,3 mnr)
  - Ökade medlemsavgifter förbund (0,1 mnr)
  - Utbyggnad av trygghetskameror (1,3 mnr 2022, 2,9 mnr 2023, 4,3 mnr 2024, 5,0 mnr 2025)
  - Södertörns brandförsvarsförbund uppräknig (1,4 mnr 2023, 1,1 mnr 2024, 1,1 mnr 2025)
  - Södertörns brandförsvarsförbund utveckling för en effektivare verksamhet (-0,6 mnr)
  - Effekter av ändrad premiemodell för försäkringar (0,2 mnr)
  - Fackliga företrädare (0,6 mnr)
  - Arbetstidsförkortning från och med 64 år (0,4 mnr)
  - Nytt bankavtal (0,2 mnr)
  - Samordnad varudistribution (0,2 mnr)
  - Förvalta internt fibernät i egen regi (5,0 mnr)
  - Digitalisering – Säkra sammanlagda genomförandekraften, fortsatt utveckling av en ny styr- och samverkansmodell (12 mnr, varav 6 mnr avser digitaliseringsavdelningen och 6 mnr verksamhetssidan)
  - Miljöprogram – Riskklassning av förorenade områden, markundersökningar (1,2 mnr)
  - Trygghet och säkerhet – aktiviteter för att utveckla förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid störningar och etablera trygghetspunkter (1,2 mnr)
  - Val till Europaparlamentet 2024, ettårigt tillskott (2,7 mnr 2024)
  - Utredning om hur Huddinge kan utvecklas till en äldrevänlig kommun (0,1 mnr 2022, 0,2 mnr 2023)

- Utrymme för fortsatt arbete med kommunhusprojekt, handlingsplan effektiv och ändamålsenlig lokalförsörjning (10 mnr)
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-0,8 mnr 2022, -1,2 mnr 2024 och framåt)
- Höjt personalomkostnadspålägg (9,2 mnr)
- Förstärkt städcontrolling (1,7 mnr)
- Förstärkt upphandling (6,0 mnr)
- Utredda kommunövergripande funktion för kost och måltidsbespining (0,5 mnr 2023)
- Kartlägga orsaker bakom sjukfrånvarotalen (0,3 mnr 2023)
- Utredda möjligheten att införa heltid som norm (0,3 mnr 2023)
- Utredda möjligheterna till språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg samt införande av språkrav vid nyanställning (0,3 mnr 2023)
- Förändrad politisk organisation, sänkta arvoden för kommunalråd och oppositionsråd samt minskat partistöd (-1,0 mnr)
- Anställning av fler ordningsvakter (2 mnr)
- Ökade medel till grannsamverkan (0,3 mnr)

7.2. Förskolenämnden

Nämnden ska fullgöra kommunens uppgifter såsom huvudman för förskolan. Nämndens uppgifter innefattar att svara för pedagogisk omsorg enligt 25 kap. skollagen (2010:800), samt ansvara för anordnandet av öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Nämndens uppdrag innefattar alla uppgifter som, enligt skollagen eller annan författning inom utbildningsområdet, ankommer på kommunen som huvudman för de verksamheter som anges i skollagen.

Nämnden ansvarar för tillsyn över förskolor vars huvudman kommunen godkänt enligt skollagen samt tillsyn över pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen förklarat ha rätt till bidrag enligt samma lag. Förskolenämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för kommunen som helhet. Nämnden ska särskilt samverka med socialnämnden, samt vård- och omsorgsnämnden.

Tabell 17 – Driftbudget, förskolenämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7 522	9	0	0	335	7 866	344	4,6
Förskola	883 810	-4 764	1 366	0	28 756	909 169	25 359	2,9
Summa	891 332	-4 754	1 366	0	29 091	917 035	25 703	2,9
	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7 866	32	0	0	-200	7 698	-168	-2,1
Förskola	909 169	-1 346	675	0	-3 587	904 911	-4 258	-0,5
Summa	917 035	-1 314	675	0	-3 787	912 609	-4 426	-0,5
	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7 698	48	0	0	0	7 746	48	0,6
Förskola	904 911	4 660	2 125	0	0	911 696	6 785	0,7
Summa	912 609	4 708	2 125	0	0	919 442	6 833	0,7

Tabell 18 – Volymmer

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskola – barn inskrivna	6 683	6 637	6 624	6 669
+/- jmf föregående år		-46	-13	45

Budgetramen är beräknad med:

- Volym: lägre volym för färre barn i förskolan 2023–2024 och ökad volym för fler barn i förskolan 2025.
- Lokaler: tillskott för tillkommande lokalhyror samt justering av lokalram för lägre volym 2023–2024 och ökad volym 2025.
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.

- Övrigt:

- Höjt personalomkostnadspålägg (24,1 mnkr), främst till följd av högre pensionskostnader
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-7,2 mnkr 2023, -10,8 mnkr 2024 och framåt)
- Tidigareläggning av strukturplan, lokalresursplan (0,2 mnkr 2023)
- Införande av en avgiftsfri månad i förskolan (7 mnkr)
- Ökad personaltäthet (5 mnkr)

Investeringar

Förskolenämndens budget består av reinvesteringar. Huvudsakligen återanskaffning av inventarier och till mindre del av accesspunkter och arbetsmiljöförbättringar. Beloppet för 2023 uppgår till 6,5 mnkr.

7.3. Grundskolenämnden

Grundskolenämnden ska fullgöra de uppgifter enligt skollagen och annan författning inom utbildningsområdet, som ankommer på kommunen som huvudman för skolväsendet i Huddinge kommun. Detta gäller med undantag för de uppgifter som ska handhas av förskolenämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden enligt deras respektive reglementen. Grundskolenämnden fullgör kommunens uppgifter när det gäller bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

Grundskolenämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för kommunen som helhet. Nämnden ska särskilt samverka med socialnämnden, samt vård- och omsorgsnämnden.

Tabell 19 – Driftbudget, grundskolenämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	36 686	45	0	0	-197	36 534	-152	-0,4
Grundskola, fritidshem	1 796 840	-6 114	25 400	0	50 672	1 866 799	69 959	3,9
Grundsärskola	111 552	8 581	0	0	9 201	129 334	17 782	15,9
Summa	1 945 078	2 512	25 400	0	59 676	2 032 667	87 589	4,5

	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	36 534	156	0	0	-300	36 390	-144	-0,4
Grundskola, fritidshem	1 866 799	-6 156	-2 344	0	-1 475	1 856 824	-9 975	-0,5
Grundsärskola	129 334	0	0	0	-65	129 269	-65	-0,1
Summa	2 052 667	-6 000	-2 344	0	-1 840	2 022 483	-10 184	-0,5

	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	36 390	235	0	0	0	36 625	235	0,6
Grundskola, fritidshem	1 856 824	-5 076	-1 450	0	0	1 850 298	-6 526	-0,4
Grundsärskola	129 269	0	0	0	0	129 269	0	0,0
Summa	2 022 483	-4 841	-1 450	0	0	2 016 192	-6 291	-0,3

Tabell 20 – Volymer

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Grundskola – elever	615 936	15 870	15 798	15 737
Grundsärskola – elever	195	210	210	210
Skolbarnomsorg F–3 – elever	5 831	5 694	5 587	5 561
Skolbarnomsorg 4–6 – elever	1 663	1 663	1 661	1 620

Budgetramen är beräknad med:

- Volym:

- lägre volym för färre elever i grundskolan samtliga år under planeringsperioden
- ökad volym för fler elever i grundsärskolan från 2023.
- Lägre volymer för skolbarnomsorg åk F-3 2023–2025.
- Oförändrad volym för skolbarnomsorg åk 4–6 2023–2024 respektive lägre volym 2025.
- Lokaler: tillskott för tillkommande lokalhyror 2023 och justering av lokalram för minskade volymer 2024–2025.
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:
  - Allsidig social sammansättning (0,2 mnkr 2022, 0,3 mnkr 2023 och framåt, finansieringsprincip)
  - Extra studietid och utökad lovskola (1,3 mnkr 2022, 2,7 mnkr 2023, och framåt finansieringsprincip)
  - Nationella prov (1,3 mnkr 2022–2023, finansieringsprincip)
  - Stärkta bibliotek (0,3 mnkr 2022–2023, finansieringsprincip)
  - Höjt personalomkostnadspålägg (49,0 mnkr), främst till följd av högre pensionskostnader
  - Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-9,9 mnkr 2023, -14,8 mnkr 2024 och framåt)
  - Skolskjuts, indexuppräkning till följd av nytt interimsavtal (10 mnkr)
  - Tidigareläggning av strukturplan, lokalresursplan (0,3 mnkr 2023)
  - Ökat administrativt stöd till lärare genom lärarassistenter (10 mnkr 2023, 15 mnkr 2024 och framåt)

Investeringar

Grundskolenämndens investeringsbudget består av investeringar till följd av nya/förändrade lokaler och löpande reinvesteringar av inventarier och utrustning. Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 26 mnkr. Den största pågående investeringen gäller Tomtbergskolan med en total budget på 29,5 mnkr varav 5,0 mnkr ligger på 2023. Projektet bedöms färdigställas under 2023.

7.4. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i Huddinge ansvarar som hemkommun och huvudman för samtliga uppgifter enligt skolförfattningarna för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning inklusive undervisning i svenska för invandrare och särskild utbildning för vuxna. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i Huddinge är huvudman för all myndighetsutövning inom ekonomiskt bistånd inklusive dödsboupredning, tillhandahållandet av kommunala arbetsmarknadsåtgärder, mottagandet av vissa nyanlända enligt anvisning från Migrationsverket samt handläggning av bostadsförturer av sociala och medicinska skäl

Tabell 21 – Driftbudget, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	25 520	31	0	0	-966	24 585	-935	-3,7
Gymnasieskola	520 404	4 419	1 020	0	7 661	533 508	13 104	2,5
Vuxenutbildning	77 648	190	0	0	1 118	78 956	1 308	1,7
Gymnasiesärskola, särvox	34 437	2 500	0	0	496	37 433	2 996	8,7
Ek. bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, flyktingmottagande	140 194	343	0	0	2 319	142 855	2 662	1,9
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	-
Summa	798 203	7 483	1 020	0	10 631	817 337	19 134	2,4

	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	24 585	109	0	0	-1 621	23 072	-1 512	-6,2
Gymnasieskola	533 508	5 355	1 240	0	0	540 103	6 595	1,2
Vuxenutbildning	78 956	661	0	0	0	79 617	661	0,8
Gymnasiesärskola, särvox	37 433	3 075	0	0	0	40 508	3 075	8,2
Ek. bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, flyktingmottagande	142 855	1 194	0	0	-6 300	137 749	-5 106	-3,6
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	-
Summa	817 337	10 393	1 240	0	-7 921	821 049	3 712	0,5

	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	23 072	164	0	0	0	23 236	164	0,7
Gymnasieskola	540 103	6 223	1 440	0	0	547 766	7 663	1,4
Vuxenutbildning	79 617	1 002	0	0	0	80 618	1 002	1,3
Gymnasiesärskola, särvox	40 508	820	0	0	0	41 328	820	2,0
Ek. bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, flyktingmottagande	137 749	1 809	0	0	0	139 558	1 809	1,3
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	-
Summa	821 049	10 018	1 440	0	0	832 507	11 458	1,4

Budgetramen är beräknad med:

- Volym:

- ökade volym för fler elever i gymnasiet 2023–2025
- ökad volym för fler elever i gymnasiesärskolan 2023–2025
- högre volymer enligt befolkningsförändringar för vuxenutbildning, ekonomiskt bistånd och flyktingmottagande 2023–2025
- Lokaler: ökad ram för fler elever i gymnasiet 2023–2025
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:
  - Omställningsarbete avseende boende för nyanlända (-2 mnr 2022, -6 mnr 2023, -8 mnr 2024)
  - Validering, nationell struktur (0,3 mnr 2022, 0,7 mnr 2023 och framåt, finansieringsprincipen)
  - Prövning av gymnasial utbildning (0,2 mnr 2022, finansieringsprincipen)
  - Omorganisation digitalisering (-0,3 mnr)
  - Generellt statsbidrag med anledning av kriget i Ukraina (4,1 mnr 2023)
  - Administrativt utvecklingsarbete i syfte att kunna erbjuda fler sommarjobb (0,2 mnr 2023)
  - Höjt personalomkostnadspålägg (11,5 mnr), främst beroende på högre kostnader för pensioner
  - Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-1,9 mnr 2023, -2,7 mnr 2024 och framåt)
  - Utredda möjligheten till samlokalisering för grundsärskola och gymnasiesärskola (0,2 mnr 2023)
  - Framtagande av strukturprogram för komvux (0,6 mnr 2023)
  - Allsidig social sammansättning (0,2 mnr 2022, 0,3 mnr 2023 och framåt, finansieringsprincip)

Investeringar

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens investeringsbudget avser reinvesteringar och uppgår till 1,0 mnr för 2023.

7.5. Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för samordning av kommunens preventionsarbete samt för att bedriva ett förebyggande och uppsökande arbete där målsättningen är att nå individer innan problem blivit för stora. Socialnämnden har ansvar för kommunens individ- och familjeomsorg och erbjuder råd, stöd, vård och behandling till barn, ungdomar och vuxna med beroendeproblematik, våldsproblematik eller våldsutsatthet, kriminella avhoppare samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning. För brukare inom socialpsykiatriens särskilda boenden och biståndsbedömd sysselsättning som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser, utförs dessa av vård- och omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsorganisation. I uppdraget ingår även mottagandet av ensamkommande barn.

En grund för socialtjänstens arbete är principen om människors lika värde och allas rätt till trygghet, vård och omsorg. Människor som har behov ska få stöd att förbättra sin livssituation. Nämnden ansvarar för hela processen från utredningar av behov till beslut, utförande, uppföljning och utveckling av insatser. Insatserna utförs såväl i egen som i extern regi.

Socialnämnden styrs främst av lagstiftning inom det sociala området: socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt föräldrabalken. Nämnden ansvarar även för bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

Tabell 22 – Driftbudget, socialnämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ-/familjeomsorg m.m.	433 575	1 055	0	0	11 857	446 487	12 912	3,0
	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ-/familjeomsorg m.m.	446 487	3 674	0	0	1 661	451 822	5 335	1,2
	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ-/familjeomsorg m.m.	451 822	5 568	0	0	11	457 401	5 579	1,2

Budgetramen är beräknad med:

- Volym: högre volymer enligt befolkningsförändringar 2023–2025
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:
  - Särskild satsning på avhopparverksamhet, ettårigt tillskott 2022 (-2 mnkr 2023)
  - Barnets bästa när vård enligt LVU upphör (70 tkr 2022, 110 tkr 2023 och framåt, finansieringsprincipen)
  - Skyddat boende våldsutsatta (1,6 mnkr 2023, 3,5 mnkr 2024 och framåt)

- Höjt personalomkostnadspålägg (7,8 mnkr)
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-0,5 mnkr 2023, - 0,8 mnkr 2024 och framåt)
- Utveckling av arbetet med systematiska uppföljningar av individinsatser och införandet av fler evidensbaserade metoder (5 mnkr)

Investeringar

Socialnämndens investeringsbudget består av investeringar till följd av löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning. Beloppet för 2023 uppgår till 0,8 mnkr

7.6. Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden riktar sig till äldre och personer med autism eller autistliknande tillstånd, fysiska och/eller intellektuella funktionsnedsättningar samt deras anhöriga. En grund för socialtjänstens arbete är principen om människors lika värde och allas rätt till trygghet, vård och omsorg. Nämnden erbjuder olika former av stöd, service, vård och omsorg för att nämndens målgrupper ska kunna leva ett så självständigt och bra liv som möjligt och ansvarar för hela processen från uppsökande arbete, utredningar av behov, till beslut, utförande, uppföljning och utveckling av insatser.

Insatserna utförs såväl i egen som i extern regi. Nämndens hälso- och sjukvårdsorganisation utför även hälso- och sjukvårdsinsatser för socialnämndens brukare inom socialpsykiatrins särskilda boenden och biståndsbedömd sysselsättning som har behov av detta. Vård- och omsorgsnämnden styrs främst av socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för lagstadgade utredningar av färdtjänst och beslut om riksfärdtjänst och bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

Tabell 23 – Driftbudget, vård- och omsorgsnämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Äldreomsorg	765 055	27 628	0	0	36 595	829 278	64 223	8,4
Funktionshinder	497 024	1 215	0	0	17 685	515 924	18 900	3,8
Summa	1 262 079	28 843	0	0	54 280	1 345 202	83 123	6,6

	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Äldreomsorg	829 278	17 742	0	0	-5 586	841 434	12 156	1,5
Funktionshinder	515 924	4 232	0	0	-2 319	517 737	1 913	0,4
Summa	1 345 202	21 974	0	0	-7 905	1 359 271	14 069	1,0

	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Äldreomsorg	840 434	26 086	0	0	0	867 520	26 086	3,1
Funktionshinder	517 837	6 412	0	0	-2 163	522 086	4 249	0,8
Summa	1 358 271	32 498	0	0	-2 163	1 389 606	30 335	2,2

Budgetramen är beräknad med:

- Volym: högre volymer enligt befolkningsförändringar för äldreomsorg respektive funktionshinder 2023–2025.
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:
  - Fast omsorgskontakt i hemtjänsten (3,8 mnkr 2022, 7,5 mnkr 2023 och framåt, finansieringsprincipen)
  - Utökad bemanning sjuksköterskor (4,7 mnkr 2023)
  - Motverka ensamhet bland äldre (0,8 mnkr 2023)

- Omorganisation digitalisering (0,9 mnkr)
- Stärkt rätt till personlig assistans (-2,1 mnkr 2023, -4,3 mnkr 2024, -6,4 2025 och framåt, finansieringsprincipen)
- Höjt personalomkostnadspålägg (32,4 mnkr), främst på grund av högre pensionskostnader
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-0,9 mnkr 2023, -1,3 mnkr 2024 och framåt)
- Turbundna resor, indexuppräkning till följd av nytt interimsavtal (10 mnkr)
- Utredda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänsten (0,5 mnkr 2023)
- Ökad personaltäthet (5,0 mnkr)

Investeringar

Vård- och omsorgsnämndens investeringsbudget består av reinvesteringar i inventarier för särskilt boende, ordinärt boende och LSS-boende. För 2023 avsätts totalt 4,9 mnkr.

7.7. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för verksamheterna bibliotek och konst, idrott och anläggning, ungdom samt kulturfrågor. Nämnden ansvarar för driften av anläggningar och lokaler inom verksamheterna, det vill säga idrotts-, fritids-, ungdoms- och kulturverksamhet. I nämndens ansvarsområde ingår även att främja folkhälsa för kommunens invånare och samordna kommunens insatser inom området. Nämnden ansvarar för att utveckla samverkan med det lokala föreningslivet, att samverka med och ge bidrag till verksamhetsanknutna föreningar och studieförbund och att besluta om stipendier och priser samt att samordna kommunens arbete med ungdomspolitik och stödja utvecklingen av ungdomsdemokratin.

Tabell 24 – Driftbudget, kulturnämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	7 138	7	0	0	-1 083	6 063	-1 075	-15,1
Kultur och fritid	238 810	239	0	0	2 421	241 670	2 860	1,1
Summa	245 948	247	0	0	1 538	247 733	1 785	0,6

	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	6 063	25	0	0	-100	5 988	-75	-1,2
Kultur och fritid	241 670	833	0	0	-576	241 928	257	0,1
Summa	247 733	859	0	0	-6 76	247 916	183	0,1

	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Nämnd, ledning	5 988	38	0	0	0	6 026	38	0,6
Kultur och fritid	241 928	1 261	0	0	0	243 189	1 261	0,5
Summa	247 916	1 299	0	0	0	249 215	1 299	0,5

Budgetramen är beräknad med:

- Volym: högre volymer enligt befolkningsförändringar 2023–2025
- Lokaler: utrymme för tillkommande lokaler ingår i medelsreserv
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:
  - Utredning avseende stöd till studieförbund, ettårigt tillskott 2022 (-0,2 mnkr)
  - Implementering av kommunens idrottspolitiska program, ettårigt tillskott 2022 (-0,2 mnkr)
  - Strukturprogram för ridskoleverksamheten, (0,1 mnkr 2023)
  - Implementering av nya föreningsbidragsregler och för att säkerställa god uppföljning och kontroll, ettårigt tillskott 2022 (-0,8 mnkr)
  - Meningsfull fritid för barn och unga, ettårigt tillskott 2022 (-2 mnkr)
  - Fler fritidsaktiviteter för barn och unga (2,5 mnkr)
  - Motverka ensamhet bland äldre (0,8 mnkr 2023)

- Pilotprojekt för införande av fritidsbank (0,5 mnkr 2023, 1,0 mnkr 2024, 1,0 mnkr 2025)
- Omorganisation digitalisering, justering (-0,1 mnkr)
- Höjt personalomkostnadspålägg (3,0 mnkr)
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-0,7 mnkr 2022, -1,0 mnkr 2024 och framåt)
- Minskade bidrag till studieförbund (-1,2 mnkr)
- Borttagande av kommunala prissummor (-0,2)

Investeringar

Kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2023 uppgår till 4,0 mnkr och utgörs av löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning.

7.8. Bygglövs- och tillsynsnämnden

Bygglövs- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter som ankommer på byggnadsnämnd och för uppgifter inom plan- och byggväsendet. Kommunstyrelsen har dock ansvaret för såväl översiktsplanering som för detaljplanering. Bygglövs- och tillsynsnämnd handhar även frågor som angår den kommunala lantmäterimyndigheten samt kommunens, från myndighetsutövning, fristående mättnings-, och kartläggningsverksamhet. Nämnden ansvarar även för adress- och namnsättning samt spridning av geografisk information. Bygglövsverksamheten svarar för myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen. Bostadsanpassningsverksamhetens uppgift är att utföra myndighetsutövning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Bygglövs- och tillsynsnämnden är den kommunala nämnd som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning, som tillsynsmyndighet och prövningsmyndighet, med undantag för det som anges i reglementet för annan nämnd. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, strålskyddslagstiftningen, lagen om sprängämnesprekursorer.

Bygglövs- och tillsynsnämnd har också ansvar för tillstånds- och tillsynsuppgifter enligt spel- och alkohollagen, tillsyn av försäljning av folköl, tobak och liknande produkter, kontroll av försäljning av receptfria läkemedel utanför apotek samt yttrande till tillståndsmyndigheten avseende anordnande av automatspel. Lantmäteriafdelningen ansvarar för insamling och förvaltning av geografiska data. Verksamheten tar fram nya namn och adresser samt ajourhåller register av byggnader, fastigheter, vägar med mera.

Tabell 25 – Driftbudget, bygglövs- och tillsynsnämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Bygglöv och tillsyn	51 454	1 101	0	0	3 428	55 982	4 529	8,8
	Budget 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Bygglöv och tillsyn	55 982	350	0	0	-100	56 233	250	0,4
	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Bygglöv och tillsyn	56 233	530	0	0	0	56 763	530	0,9

Budgetramen är beräknad med:

- Volym:
  - högre volymer enligt befolkningsförändringar 2023–2025
  - ökade volymer inom bygglövsverksamheten (1,0 mnkr)
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:

- Efterhandsdebitering inom livsmedelskontroll ettårigt 2023 (0,1 mnkr)
- Tillsyn bygglov, utökning och projekt (0,8 mnkr 2022, 1,0 mnkr 2023, 1,0 mnkr 2024, 1,0 mnkr 2025)
- Ökade behov av bostadsanpassning (0,1 mnkr 2024)
- Omorganisation digitalisering, justering (0,7 mnkr)
- Höjt personalomkostnadspålägg (2,5 mnkr)
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-0,1 mnkr 2022, -0,2 mnkr 2024 och framåt)

Investeringar

Bygglovs- och tillsynsnämndens investeringsbudget består av nyinvesteringar i olika IT-system. Totalt avsätts 3,8 mnkr för 2023. Den största delen av investeringarna avser miljötillsyn.

7.9. Natur- och stadsmiljönämnden

Natur- och stadsmiljönämnden leder, samordnar och följer upp arbetet med utformning och framtagande av övergripande och strategiska mål och riktlinjer avseende, natur- och vattenvårdsfrågor i Huddinge kommun samt avfallshantering och kommunens ansvar som huvudman för kommunala renhållningsfrågor.

Nämnden ansvarar för förvaltning kommunala anläggningar såsom av gator, torg, parkeringar, parker, gång- och cykelvägar och övrig allmän platsmark. Nämnden ansvarar även för myndighetsutövning genom trafikhandläggning, parkeringsövervakning och flyttning av fordon samt handläggning av ansökningar för schakttillstånd och trafikanordningsplaner samt gatuinspektion.

Natur- och stadsmiljönämnden ansvarar för skötsel, av naturreservaten i kommunen samt upplåtelse av kommunal mark med arrende eller annan nyttjanderätt inom de områden som förvaltas av nämnden. Nämnden har även i uppdrag att förvalta kommunens naturreservat och biotopskyddsområden samt övrig kommunägd naturmark och övriga områden som ingår i förvaltningsuppdraget. Uppdrag inom natur- och vattenvård enligt miljöprogrammet och övriga styrdokument ligger också inom nämndens ansvar. Vidare ansvarar nämnden för upplåtelse av arrendegårdar, mark, hyresobjekt samt jakt och fiskerättigheter inom kommunens markinnehav samt bedriver skydds jakt och viltvård.

Nämnden ger även rådgivning i energi- och klimatfrågor.

Tabell 26 – Driftbudget, natur- och stadsmiljönämnden, tusental kronor

Verksamhet	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Budget 2023	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Natur och stadsmiljö	178 620	3 812	0	0	16 270	198 702	20 082	11,2
varav vinterunderhåll	41 900	0	0	0	4 500	46 400	4 500	10,7
		Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Natur och stadsmiljö	198 702	3 467	0	0	3 593	205 763	7 060	3,6
varav vinterunderhåll	46 400	0	0	0	8 000	54 400	8 000	17,2
		Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Natur och stadsmiljö	205 763	828	0	0	100	206 691	928	0,5
varav vinterunderhåll	54 400	0	0	0	100	54 500	100	0,2

Budgetramen är beräknad med:

- Volym:
  - Högre volymer enligt befolkningsförändringar 2023–2025
  - Ökade driftkostnader för tillkommande objekt (parker/lekplatser)
- Uppräkning: i ramen finns ingen generell uppräkning för ökade löner/priser åren 2023–2025.
- Övrigt:
  - Ökat underhåll av naturreservat, ettårigt 2022 (-1 mnkr)

- Miljöstrategiskt arbete omorganisation (-0,8 mnkr)
- Fosforfällning Drevviken (5,3 mnkr 2022, 5,3 mnkr 2023)
- Förstärkning av vägunderhållet (5,0 mnkr)
- Ökat underhåll i parker samt upprustning av entréer till Huddinge kommun (5,0 mnkr)
- Parkskötsel, nytt avtal (2,0 mnkr 2023, 3,0 mnkr 2024 och framåt)
- Vinterunderhåll (4,5 mnkr 2023, 12,5 mnkr 2024, 12,6 mnkr 2025 och framåt)
- Höjt personalomkostnadspålägg (1,0 mnkr) o Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling (-0,1 mnkr 2023, -0,2 mnkr 2024 och framåt)
- Framtagande av plan för ökad självförsörjning (0,6 mnkr 2023)

Investeringar

Natur- och stadsmiljönämndens investeringsbudget består av re- och nyinvesteringar i utrustning och reinvesteringar i infrastruktur. Beläggningsarbete (55 mnkr), gatubelysning (20 mnkr), och dagvattenanläggningar utgör stora poster. Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 120,4 mnkr.

8. Bolag och kommunalförbund

Här redovisas planering för de bolag där kommunen, ensamt eller med flera andra offentliga aktörer, har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent.

Den kommande planeringsperioden präglas av synnerligen omfattande investeringar i bolagen. Huvuddelen av investeringarna kommer att ske i helägda Hüge Bostäder AB som planerar för såväl nyproduktion, renovering och upprustning av kommunala bostadsbeståndet. Därutöver planeras för såväl nyproduktion som renoveringar och ombyggnationer i helägda Huddinge Samhällsfastigheter AB. Det är särskilt viktigt att upprätthålla goda resultat i såväl kommun som bolag för att klara av att finansiera kommande investeringar och demografiska utveckling.

8.1. Hüge Bostäder AB

Hüge Bostäders affärsidé är: "Med människa och miljö i fokus äger, utvecklar och förvaltar vi bostäder och lokaler som ökar livskraften i Huddinge". Hüge Bostäder äger cirka 8 000 hyresrätter samt kommersiella lokaler och stadsdelscentrum i Huddinge kommun. Bolaget är Huddinge kommuns allmännyttiga bostadsbolag. Den största posten som påverkar bolagets intäkter är hyresförhandlingen. Andra faktorer som påverkar bolaget är långsiktig räntenivå, hur framgångsrikt bolaget är i sin nyproduktion och hantering av renoveringsbehov samt en kostnadseffektiv fastighetsförvaltning.

Löpande drift och underhåll täcks av intäkterna på årsbasis. Inför 2023 har reviderade ägardirektiv tagits fram.

Investeringar

Då fokus nu ligger på stora investeringar förväntas en accelererad skuld tillväxt jämfört med tidigare års relativt oförändrade nivå. Under budgetperioden 2023–2025 planeras investeringar för sammanlagt 3 014 mnkr varav upp till 2 000 mnkr kan komma att lånefinansieras. Hüge Bostäder AB planerar för såväl nyproduktion, renoveringar och stambyten av hyresbostäder vilket gör att investeringsbudgeten kommer att öka kraftigt kommande år. Investeringsbudgeten 2023 uppgår till 974 mnkr varav upp till 520 mnkr kan komma att behöva lånefinansieras. De större projekten som ingår i planeringen är bland andra nyproduktion av 125 lägenheter i Trångsund (Bonden 7) och 128 lägenheter i Flemingsberg (Studenten 1). Planerade upprustningar står dock för den större delen av framtida investeringar då det arbetet omfattar cirka 4 500 lägenheter. I upprustningsplanerna ligger tyngdpunkten på stambyten.

8.2. Huddinge Samhällsfastigheter AB

Huddinge Samhällsfastigheter AB ska inom Huddinge kommun äga, utveckla och förvalta sitt innehav av fastigheter för kommunala verksamheter på ett effektivt och serviceinriktat sätt för att tillgodose kommunens behov av ändamålsenliga lokaler. Bolaget är en viktig aktör och ska som regel tillgodose kommunens behov av skolor, förskolor och andra verksamhetslokaler. Lokalerna ska utformas för att kunna nyttjas effektivt, vara tillgängliga och hållbara.

Bolaget tillämpar självkostnadshyror mot kommunen vilket innebär att hyresavtalet och ramavtalet med kommunen är den största posten som påverkar bolagets resultaträkning. Andra faktorer är långsiktig räntenivå samt en kostnadseffektiv fastighetsförvaltning. Inför 2023 har reviderade ägardirektiv tagits fram.

Investeringar

Huddinge Samhällsfastigheter planlägger flera stora investeringar under de kommande åren vilket innebär stora negativa kassaflöden. Under de kommande tre åren är bolagets egenfinansiering relativt jämn och uppgår till 40 procent av investeringsvolymen.

Investeringsbudgeten 2023 uppgår till 500 mnkr och för perioden 2023–2025 till 1 794 mnkr. Av den sammanlagda investeringsvolymen förväntas 1 125 mnkr kräva extern finansiering, förutsatt att investeringar genomförs enligt plan. Bland de större projekten som ingår och planeras att byggstarta under planperioden kan Huddinges nya kommunhus nämnas. Under 2023 avses bland andra ett antal ombyggnadsprojekt starta, såsom Fullersta Bio och Östra grundskolan.

8.3. Södertörns Energi AB

Södertörns Energi ska i samverkan med ägarna främja energiförsörjningen genom distribution och produktion av fjärrvärme och kyla i Huddinge, Botkyrka och Salems kommuner i enlighet med fjärrvärmelagen. Bolaget, som ägs 50/50 av Botkyrka och Huddinge kommuner, är ett moderbolag och den operativa verksamheten sker dels i det helägda dotterbolaget Södertörns Fjärrvärme AB (SFAB) som ansvarar för distribution och försäljning, dels i intressebolaget Söderenergi AB (58 procent) som ansvarar för produktion av värme.

Klimatförändringar, energieffektivisering och ökad konkurrens från andra uppvärmningsformer bedöms leda till sjunkande värmeförbrukning hos kunderna på lång sikt. Inom ägarkommunerna finns omfattande långsiktiga planer för nybyggnation, och fjärrvärmens har en stark ställning. Sammantaget finns för fjärrvärmeverksamheten förutsättningar att bibehålla en stabil ekonomi, men det kommer att krävas utvecklingsinsatser inom prioriterade områden. Prognosen för de närmaste åren är osäker men bolaget bedömer att bland annat ökade bränslekostnader, tillkommande skatter, ändrade regler för ränteavdrag kommer att påverka fjärrvärmeaffärens lönsamhet negativt och leda till högre värmepriser. I andra vågskålen ligger de höga elpriserna och de fjärrvärmeleverantörer som även producerar el, vilket kommunens bolag gör, drar i nuläget fördel av marknadens utveckling.

Investeringar

Investeringar sker i dotterbolagen Södertörns Fjärrvärme och Söderenergi. Under perioden 2023–2025 förväntas den årliga investeringstakten totalt ligga om kring 100 mnkr respektive 150 mnkr i genomsnitt årligen. Eftersom kommunen, genom Södertörns Energi, äger 50 procent respektive 29 procent innebär det investeringar om 50 respektive 44 mnkr för Huddinges del. Huvudsakligen avses investeringar i ledningar, maskiner och tekniska anläggningar.

8.4. SRV Återvinning AB

SRV Återvinning AB (SRV) ägs av fem kommuner på Södertörn: Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamn. Kommunerna har gett SRV i uppdrag att sköta insamling och hantering av hushållssopor. Bolaget verkar till största delen under självkostnadsprincipen och finansierar sin verksamhet riktat mot hushåll via avfallstaxan. Den delen av SRV:s verksamhet som riktar sig mot företag finansieras via avgifter.

Ägardirektiv för SRV är framtagna och beslutade i ägarkommunerna 2021. SRV står inför stora förändringar till följd av förändrade lagar kring insamling av matavfall och ett utökat producentansvar för insamling av tidningar och förpackningar. Branschorganisationen

Avfall Sverige och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har gemensamt framfört krav på omtag i insamlingsfrågan i en skrivelse till regeringen. Osäkerheten kring insamlingsystemet i framtiden är mycket stor

8.5. Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund som omfattar tio kommuner; Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Förbundet har till uppdrag att alla invånare som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna ska känna sig trygga och säkra. Verksamheten bedrivs på nio heltids- och tre deltidsstationer samt på nio brandvärn. På en av heltidsstationerna finns även Räddningscentralen Stockholms län som är en larm- och ledningscentral.

Verksamheten finansieras av kommunbidrag. För att nå en budget i balans krävs effektivisering och mycket stor kostnadsmedvetenhet. Förbundet behöver fortsätta arbetet med digitalisering och säkerhet för att garantera förbundets lagefterlevnad.

Investeringar

Förbundets investeringar uppgår till 22 mnkr för 2023. Huvudsakligen avses fordon och övrig räddningsmateriel. För åren 2024 och 2025 förväntas investeringsvolymerna uppgå till 23 mnkr respektive 25 mnkr.

9. Kommunkoncernen

Med kommunkoncern menas kommunen samt de bolag och förbund där kommunen, ensamt eller med flera andra offentliga aktörer, har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i den samlade kommunkoncernen motsvarande den ägda andelen. Med kommunkoncernens resultat och ställning avses hela kommunkoncernen där Huddinge kommun tillsammans med tillhörande bolag inkluderas i en sammanställning. Syftet med sammanställningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden. I budgeten görs en förenklad sammanställning (utan hänsyn taget till eventuella interna mellanhavanden samt andra justeringar).

9.1. Resultat

Tabell 27 – Resultatprognos före skatt*, miljoner kronor

	2023	2024	2025
Kommunen (inkl. exploatering och gatukostnadsersättning)	207	129	467
Huddinge Samhällsfastigheter AB	-64	11	18
Huge Bostäder AB	72	72	77
Södertörns Energi AB*	53	53	54
Söderenergi AB*	0	0	0
SRV Återvinning AB*	14	14	14
Södertörns Brandförsvarsförbund*	0	0	0
Summa resultat före skatt	282	279	630

*enligt ägarandel

Kommunkoncernens prognosticerade resultat under perioden uppgår till i genomsnitt 394 mnkr per år. Resultat för kommunkoncernen beräknas uppgå till 282 mnkr för 2023 där kommunen står för 207 mnkr och bolagen för 75 mnkr. För 2024 uppgår resultatet till 279 mnkr där kommunens andel utgör 129 mnkr och bolagens andel 150 mnkr. Prognostiserat resultat för 2025 uppgår till 630 mnkr där kommunens andel utgör 467 mnkr och bolagens andel utgör 162 mnkr.

9.2. Investeringar

Investeringsbudget- och plan avser kommunen och de helägda bolagen, Huge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB, samt de delägda bolagen/förbundet Södertörns Energi AB, Söderenergi AB, SRV Återvinning AB och Södertörns Brandförsvarsförbund.

Kommunens investeringsbudget består av nämnders investeringar till följd av nya/förändrade lokaler, löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning, IT-investeringar, beläggningsarbete, löpande investeringar i gator, gatubelysning, broar, med mera och samhällsbyggnadsinvesteringar. Samhällsbyggnadsinvesteringar består av exploateringsverksamhet med därtill hörande infrastrukturinvesteringar i bland annat gator och vägar samt kommunstyrelsens investeringar i gator, parker, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhetsåtgärder med mera

Huge Bostäder AB investerar i nyproduktion, om- och tillbyggnader samt i underhåll av befintligt bestånd av bostäder och lokaler. Huddinge Samhällsfastigheter AB investerar i ny-

och ombyggnad och underhåll av kommunala verksamhetslokaler. I tabell redovisas summerat investeringar i planering för 2023–2025.

Tabell 28 – Investeringsplan, miljoner kronor

	2023	2024	2025
Nämndens investeringar	251,2	258,4	205,5
Samhällsbyggnadsinvesteringar	243,1	260,1	242,3
- varav exploateringsprojekt	63,6	65,9	58,0
- varav investeringsobjekt	179,5	194,2	184,2
Summa investeringar kommunen	494,3	518,5	447,8
Huge Bostäder AB	974,0	1159,0	881,0
Huddinge Samhällsfastigheter AB	500,1	618,0	676,0
Delägda bolag samlad prognos	101,8	111,3	141,0
Summa investeringar	2 070,2	2 406,8	2 145,8

Sammantaget är investeringsbehovet för 2023 beräknat till 2 070 mnkr, varav 494 mnkr för kommunen, 974 mnkr för Huge Bostäder AB och 500 mnkr för Huddinge Samhällsfastigheter AB. För perioden 2024–2025 är investeringsbehovet beräknat till 4 553 mnkr, varav 996 mnkr för kommunen, 2 040 mnkr för Huge Bostäder AB och 1 294 mnkr för Huddinge Samhällsfastigheter AB. Investeringsplan per nämnd, samhällsbyggnadsinvesteringar och per helägda bolag redovisas på sidan 54–55. Nedan godkända projekt ska beredas investeringsutrymme under budgetperioden, fördelat på berörd verksamhetsnämnd, hos Huddinge Samhällsfastigheter AB. Bolaget har även egna affärsinvesteringar vars utfall inte ska belasta kommande hyror i kommunens verksamhetslokaler

Tabell 29 – Projekt som ska beredas investeringsutrymme under budgetperioden, miljoner kronor

	Nämnd	Fas	Upparb. utfall+prognos	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringsutrymme								
pågående/kommande förstudier och behov	Husf	Löpande	-	133 300	314 600	359 000	343 000	230 600
Laddinfrastruktur elbilar	Husf	Genomförande	1 600	4 200	4 200	-	-	-
Underhåll aktivering	Husf	Löpande	-	80 000	70 000	40 000	40 000	40 000
Verksamhetsanpassning grundsärskola – Östra grundskolan	GSN	Program	2 366	15 000	1 000	-	-	-
Utsäljeskolan	GSN	Genomförande	259 421	181 800	51 200	-	-	-
Ny simhall Huddingehallen	KFN	Program	2 347	10 700	24 000	24 000	179 000	208 000
Nytt stall, Sundby	KFN	Genomförande	42 800	7 200	-	-	-	-
Ombyggnation, inredning, Fullersta bio	KFN	Projektering	3 398	34 000	-	-	-	-
Kommunhus, Paradisbacken	KS	Program	16 698	22 523	153 000	253 000	313 000	23 000
Gladö ridanläggning, anslutning kommunalt VA	KF	Projektering	355	3 645	-	-	-	-
Långsjöskolan	GSN	Genomförande	151 228	500	-	-	-	-
Inbygg Trångsundsskolan	GSN	Genomförande	134 921	6 672	-	-	-	-
Stensängsskolan, verksamhetsanpassning	GSN	Genomförande	114 967	560	-	-	-	-
			730 101	500 100	618 000	676 000	875 000	501 600

9.3. Låneskuldsutveckling

Sammantaget för kommunkoncernen beräknas investeringar under kommande treårsperiod till 6 623 mnkr, där bolagskoncernen står för 5 162 mnkr, motsvarande cirka 78 procent och kommunen för 1 461 mnkr. Merparten av investeringarna sker i fastighetsbolagen. Givet att allt genomförs skulle det resultera i ytterligare upplåning om cirka 2 600 mnkr under kommande treårsperiod. Skillnaden mellan investeringsnivå och ytterligare lån finansieras löpande av kommunens och bolagens kassaflöden. Med ökad upplåning inräknat förväntas kommunens samlade externa skuld uppgå till strax över 7 000 mnkr vid utgången av 2025, dock med hänsyn tagen till att vissa planer förskjuts. Nivån motsvarar cirka 60 tkr per invånare vilket understiger skuldtaket på 85 tkr per invånare.

Kommunens investeringar finansieras av det egna kassaflödet under de kommande tre åren. Självfinansieringsgraden beräknas här som ett 5-årsnitt bakåt i tiden för att minimera påverkan av enskilda extraordinära händelser och på så sätt få en mer kontinuerlig bild av hur verksamheten presterar avseende jämförelsen investeringsvolym kontra kassaflöde. I de kommunägda fastighetsbolagen är investeringstakten de kommande åren hög till följd av planering av i huvudsak omfattande stambyten i bostadsbeståndet och uppförandet av ett nytt kommunhus. I ett expansivt skede påverkas självfinansieringsgraden ofta negativt vilket också syns i prognosen för koncernen. För kommunkoncernen uppgår självfinansieringsgraden till i genomsnitt 85 procent de kommande tre åren. Enligt beslutade finansiella riktlinjer ska kommunkoncernens genomsnittliga självfinansieringsgrad inte understiga 70 procent. Att både kommunens och koncernens självfinansieringsgrad sjunker de kommande åren förklaras till stor del av att kombinationen av låga investeringstal och omfattande statliga bidrag under pandemiåren drev upp självfinansieringsgraden till ovanligt höga, långsiktigt ej representativa nivåer.

Tabell 30 – Prognos för självfinansieringsgrad, 5-årsnitt bakåt

Självfinansieringsgrad	2023	2024	2025
Självfinansieringsgrad kommunen	146 %	142 %	136 %
Självfinansieringsgrad kommunkoncernen	94 %	84 %	78 %

9.4. Låne- och borgensramar

Kommunen fastställer varje år låne- och borgensramar till de bolag och organisationer som kommunen har intressen i. Ramarna fastställs för kommande år, ett år i taget. För 2023 fastställs låne- och borgensramar till ett totalt belopp om 10 800,2 mnkr. Huddinge Samhällsfastigheter AB planerar utveckling och uppförande av verksamhetslokaler till ett värde motsvarande 1 794 under perioden 2023–2025. Som en följd av utvecklingen ses ett behov av ökade låneramar för bolaget, från 4 700 mnkr 2023 till 5 400 mnkr 2025. Även Hüge Bostäder, som står inför genomförandet av omfattande renoveringar i beståndet, ser ett behov av ökade låneramar. Planeringen omfattar 3 014 mnkr under perioden 2023–2025. Låneramen bedöms behöva uppgå till 4 500 mnkr för 2023 respektive 5 500 mnkr för 2025. För Söderenergis del innebär ett resultat kring noll de närmaste åren att låneramen förväntas behöva öka med ytterligare 100 mnkr inför 2025, för att då uppgå till 600 mnkr.

Tabell 31 – Låne- och borgensramar 2023–2026, miljoner kronor

Låneramar	2023	P2024	P2025
Hüge Bostäder AB	4 500,0	5 100,0	5 500,0
Huddinge Samhällsfastigheter AB	4 700,0	5 000,0	5 400,0
Södertörns Energi AB	500,0	500,0	600,0
Söderenergi AB	841,0	841,0	841,0
Summa låneramar	10 541,0	11 441,0	12 341,0

Borgensåtaganden	2023	P2024	P2025
Södertörns Fjärrvärme AB	43,5	43,5	43,5
SRV Återvinning AB	78,0	78,0	78,0
Syvaab	98,7	98,7	98,7
Södertörns Brandförsvarsförbund	39,0	39,0	39,0
Borgensåtaganden	259,2	259,2	259,2

Summa, låneramar och borgen	10 800,2	11 700,2	12 600,2
------------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

9.5. Driftbudget kommunen

Tabell 32 – Driftbudget, Huddinge kommun, miljoner kronor

	2022	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	-663,0	-700,3	-704,2	-710,5
Förskolenämnden	-891,3	-917,0	-912,6	-919,4
Grundskolenämnden	-1 945,1	-2 032,7	-2 022,5	-2 016,2
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	-798,2	-817,3	-821,0	-832,5
Socialnämnden	-433,6	-446,5	-451,8	-457,4
Vård- och omsorgsnämnden	-1 262,1	-1 345,2	-1 359,3	-1 389,6
Kultur- och fritidsnämnden	-245,9	-247,7	-247,8	-249,2
Bygglövs- och tillsynsnämnden	-51,5	-56,0	-56,2	-56,8
Natur- och miljönämnden	-178,6	-198,7	-205,8	-206,7
Revision	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Överförmyndarnämnden	-7,0	-7,8	-7,9	-8,0
Summa, nämnder	-6 479,9	-6 772,9	-6 792,8	-6 849,9
Reserverade medel	-213,7	-206,2	-454,4	-726,8
- varav för tillkommande lokaler	-61,1	-57,1	-97,1	-137,1
- varav ny hyresavtalsperiod för verksamhetslokaler	0,0	0,0	-105,0	-105,0
- varav utrymme för pris- och lönekomensation	0,0	-64,0	-117,3	-173,1
- varav för konjunktur/volymer/oförutsett	-141,4	-57,7	-70,8	-242,5
- varav volymer/oförutsett socialnämnden	0,0	-6,4	-13,8	-18,8
- varav för fritidsgård Visättra	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
- varav för digitaliseringspott	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
- varav digitalisering elevhälsa	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
- varav för allmänna val, ökad tillgänglighet	-0,5	0,0	0,0	0,0
- varav för trygghetspaket	-1,1	0,0	0,0	0,0
- varav för omställning	0,0	-10,0	-10,0	-10,0
- varav för nyetablering förskola/skola	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Finansförvaltning	176,9	138,6	121,0	254,5
- varav kapitalintäkter (internt)	288,9	321,2	325,7	330,2
- varav utbetalning av pensioner intjänade <1998	-90,4	-97,5	-101,6	-101,6
- varav upplösning av medfinansiering i statlig infrastruktur	-49,4	-59,1	-59,1	-59,1
Exploateringsverksamhet/gatukostnadsersättning	173,3	134,5	53,7	306,0
Avskrivningar	-210,2	-210,2	-230,2	-250,2
Summa verksamhetens nettokostnader	-6 589,6	-6 916,2	-7 302,7	-7 266,4
Allmän kommunalskatt	5 704,4	6 018,0	6 271,6	6 530,6
Prognos slutavräkning	21,5	-17,5	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	5 726,0	6 000,5	6 271,6	6 530,6
Inkomstutjämning	575,6	643,1	682,4	732,8
Kostnadsutjämning	222,3	247,4	215,0	187,6
Regleringsbidrag/-avgift	286,9	220,2	217,4	177,1
Avgift till LSS-utjämning	-161,5	-171,4	-172,7	-174,1
Kommunal fastighetsavgift	195,6	204,2	208,2	214,8
Generellt statsbidrag		8,2	0,0	0,0
Summa utjämning och generella statsbidrag	1 119,0	1 151,7	1 150,4	1 138,2
Summa skatt, utjämning, generella statsbidrag	6 845,0	7 152,2	7 422,0	7 668,8
Summa verksamhetens resultat	255,4	236,0	119,3	402,4
Finansiella intäkter	145,2	243,6	249,5	242,4
Finansiella kostnader	-126,3	-272,2	-240,1	-177,8
Summa finansnetto	18,9	-28,7	9,5	64,6
Årets resultat	274,3	207,2	128,8	467,0
Årets resultat, ekonomiskt mål	137,0	72,7	75,1	161,0

9.6. Balansbudget

Tabell 33 – Balansbudget, miljoner kronor

Tillgångar	2023	2024	2025
Anläggningstillgångar	15 911,7	16 977,1	17 967,3
Omsättningstillgångar	1 107,9	1 099,1	1 099,5
Summa tillgångar	17 019,6	18 076,2	19 066,8
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Ingående eget kapital	7 375,4	7 582,6	7 710,0
Årets resultat	207,2	128,8	467,0
Summa eget kapital	7 582,6	7 711,4	8 178,4
Summa avsättningar	2 738,9	3 079,5	2 946,6
Långfristiga skulder	4 507,3	4 993,9	5 547,6
Kortfristiga skulder	2 190,8	2 291,4	2 394,2
Summa skulder	6 698,1	7 285,3	7 941,8
Summa, eget kapital, avsättningar och skulder	17 019,6	18 076,2	19 066,8

9.7. Finansieringsbudget

Tabell 34 – Finansieringsbudget, miljoner kronor

Den löpande verksamheten	2023	2024	2025
Årets resultat	207,2	128,8	467,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	467,4	546,7	112,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	674,6	675,5	579,1
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningstillgångar	-494,3	-518,5	-447,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-494,3	-518,5	-447,8
Finansieringsverksamheten			
Förändringar långfristiga fordringar	-665,0	-745,0	-780,0
Extern upplåning	484,7	588,0	648,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-180,3	-157,0	-131,3
Årets kassaflöde	0,0	0,0	0,0

9.8. Investeringsplan

Tabell 35 – Investeringsplan 2023–2027, miljoner kronor

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nämndernas investeringar till följd av ny- och ombyggnation av lokaler					
Förskolenämnden	0,0	3,0	0,0	1,7	3,0
Grundskolenämnden	9,0	20,0	5,0	35,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0
Summa	9,0	29,0	5,0	36,7	3,0
Nämndernas övriga investeringar					
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Natur och stadsmiljönämnden	120,4	116,2	101,0	100,0	104,2
Socialnämnden	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Vård- och omsorgsnämnden	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
Förskolenämnden	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Grundskolenämnden	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Kultur- och fritidsnämnden	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Bygglovs och tillsynsnämnden	3,8	0,5	0,3	0,3	0,0
Kommunstyrelsen	57,3	57,5	50,8	50,8	50,8
Kommunstyrelsen IT	26,5	22,0	15,2	15,1	14,3
Summa	242,2	229,4	200,5	199,4	202,5
Summa nämnder, exkl. samhällsbyggnadsinv.	251,2	258,4	205,5	236,1	205,5
Samhällsbyggnadsinvesteringar					
Genomförandeprojekt exploatering					
Mellersta Huddinge	-62,9	-70,1	-0,3	0,1	0,0
Nordvästra Huddinge	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Sydvästra Huddinge	1,5	21,1	18,8	8,4	20,0
Östra Huddinge	34,4	41,0	9,0	26,0	31,0
Summa genomförandeprojekt	-26,6	-8,0	27,4	34,5	51,0
Planeringsprojekt exploatering					
Mellersta Huddinge	-8,0	19,7	64,7	3,0	-8,3
Nordvästra Huddinge	37,1	8,1	21,0	4,6	-3,9
Sydvästra Huddinge	13,5	9,9	-63,3	13,0	80,1
Östra Huddinge	47,4	36,1	8,3	21,6	-629
Summa planeringsprojekt	90,1	73,9	30,6	42,2	5,0
Investeringsprojekt					
Projekt med genomförandebeslut	136,2	132,3	148,5	94,3	5,0
Återkommande åtgärder	27,9	27,7	24,7	23,5	23,5
Projekt i planering	15,4	34,2	11,1	58,4	95,4
Projekt i garantiskede	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringsprojekt	179,5	194,2	184,2	176,2	123,9
Samhällsbyggnadsprojekt	243,1	260,1	242,3	252,9	179,9
Summa investeringar i kommunen	494,3	518,5	447,8	489,0	385,4
Huddinge samhällsfastigheter AB					
Nybyggnadsprojekt	124,0	260,0	200,0	200,0	200,0
Pågående projekt	296,1	288,0	436,0	535,0	161,6
Underhåll aktiverat	80,0	70,0	40,0	40,0	40,0
Summa	500,1	618,0	676,0	775,0	401,6
Huge bostäder AB					
Nybyggnadsprojekt	208,0	420,0	344,0	288,0	500,0
Ombyggnadsprojekt	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0

Underhåll aktiverat	741,0	714,0	512,0	501,0	500,0
Summa	974,0	1159,0	881,0	814,0	1025,0
Övriga bolag (prognoser)					
SRV återvinning AB – enligt ägarandel	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5
Söderenergi AB – enligt ägarandel	32,2	43,5	52,8	24,7	23,2
Södertörns Brandförsvarsförbund – enligt ägarandel	4,2	4,4	4,7	5,0	5,3
Södertörns Energi AB – enligt ägarandel	45,0	43,0	63,0	36,5	35,0
Summa	101,9	114,4	141,0	86,7	84,0
Summa investeringar totalt	2 070,2	2 406,8	2 145,8	2 364,6	2 095,9

10. Bilagor

Bilaga 1. Ägardirektiv för Hüge Bostäder AB

Bilaga 2. Ägardirektiv för Hüge Bostäder AB, med markerade ändringar

Bilaga 3. Ägardirektiv för Huddinge Samhällsfastigheter AB

Bilaga 4. Ägardirektiv för Huddinge Samhällsfastigheter AB, med markerade ändringar

Bilaga 5. Plan för samhällsbyggnad 2023, justeringar i förhållande till Mittenstyrets förslag

Bilaga 8. Ändringar av taxor, justeringar i förhållande till Mittenstyrets förslag

Bilaga 10. Så styrs Huddinge, med markerade ändringar